

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

L'educació d'Adults a les comarques gironines

Fundació SER.GI.

FEBRER 1990

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

981

L'EDUCACIÓ D'ADULTS A LES COMARQUES GIRONINES

Seminari d'Estudis sobre Educació d'Adults de la Fundació SER.GI.

Membres del Seminari durant l'any 1990:

Sílvia Aznar, Montserrat Baró, Miquel Blanch, Josep Borrell, Lluís Caparrós, Francesc Carbonell, Anna Champetier, Joan Colomer, Nati Costa, Montserrat Duran, Montserrat Garcia, Pere Guanter, Agnès Llagostera, Dolors Magret, Sebastià Parra i Agnès Vila

1990, ANY INTERNACIONAL DE L'ALFABETITZACIÓ

Índex

	pàgina
Pròleg	3
Introducció	6
Breu aproximació a la història dels darrers quinze anys en l'educació d'adults a le comarques gironines.	
Resultats de l'enquesta.	
a) Dades d'identificació.....	16
Ubicació	
Dependència administrativa i jurídica	
Projectes pedagògics	
b) Història dels centres.....	22
Data inici d'activitats	
Canvis d'ubicació	
c) Activitats de les escoles.....	24
Nombre d'alumnes per activitats	
L'alfabetització a les nostres comarques i ciutats	
Altres activitats i ensenyaments no reglats	
d) Dades dels alumnes.....	31
e) Dades del professorat.....	36
Dedicació i motivacions.	
Formació específica	
Antiguitat en l'educació d'adults.	
f) Gestió del centre.....	42
Òrgans de gestió	
Participació dels alumnes.	
g) Els equipaments.....	44
h) La investigació.....	46
i) Les relacions externes.....	47
Conclusions	48
a) Resum de les principals dades subministrades per l'enquesta.	
b) Una reflexió final.	
Apèndix: Model d'enquesta utilitzada	50

Pròleg

La Fundació Servei Gironí de Pedagogia Social "SER.GI.", és una entitat privada, amb voluntat de servei públic sense ànim de lucre, que integra en el seu Patronat representants d'institucions públiques de les comarques gironines. En els seus estatuts s'especifiquen com a objectius fundacionals, entre altres, la formació i reciclatge de professionals en l'àmbit de la pedagogia o el treball social, l'estimulació de la recerca i de la reflexió sobre la pròpia tasca, la facilitació de la coordinació entre professionals i entre institucions... Sempre amb un objectiu fonamental: la promoció d'una millor qualitat de vida en els grups o minories amb dificultats de desenvolupament psicosocial. Per a aconseguir-ho ha manifestat reiteradament la seva voluntat de col·laborar amb aquelles institucions, col·lectius o particulars que estiguin també interessats en els objectius que s'acaben d'enunciar, facilitant tot el possible la seva tasca i intervenint solament en aquells espais d'actuació que de manera ocasional o sistemàtica són oblidats o mal atesos.

Per tots aquests motius, i assabentats a les darreries del curs escolar 1987-88 de les mancances existents -especialment en les àrees de coordinació, formació permanent i recerca específica- en l'educació d'adults de les comarques gironines, el Departament de Pedagogia Social de Ser.Gi. va convocar una trobada de diversos professionals implicats en tasques de formació d'adults (principalment mestres d'escoles d'adults i tècnics municipals de serveis educatius i socials) de, pràcticament, tots els pobles amb serveis educatius de les nostres comarques.

Prop d'una vintena de persones van acudir a aquesta primera convocatòria de la trobada, en què es va acordar de constituir un **Seminari d'Estudis sobre Educació d'Adults**. Els components d'aquesta trobada hi assistien a títol personal, com a professionals interessats en el tema, però no en representació ni de la pròpia escola ni de cap col·lectiu.

Des d'aquella primera reunió es va manifestar la necessitat i la prioritat de dur a terme un treball de camp que ens permetés de conèixer la realitat de l'educació d'adults a les nostres comarques. Ens semblava que qualsevol treball de recerca o de formació permanent en aquest terreny, havia de co-

mençar necessàriament per un qüestionament de "qui som i com som?" i també "d'on venim?" per a disposar d'elements suficients per a decidir "on cal anar?" i "com cal anar-hi?".

Per això, durant el curs 1988-1989, vàrem dissenyar i administrar a 20 escoles d'adults de les comarques gironines una extensa enquesta (el model de la qual es reproduïx en l'apèndix d'aquest opuscle), els resultats de la qual, amb una primera anàlisi, presentem en aquestes pàgines en el marc de l'Any Internacional de l'Alfabetització, 1990.

La tasca inicial de dissenyar-la ja va suposar un esforç de conceptualització important. La necessitat de incloure determinats apartats, de prioritzar determinades dades, d'anar més al detall d'alguns aspectes concrets, va suposar una primera feina de reflexió interessant.

Les enquestes varen ser administrades personalment per un membre del Seminari que va desplaçar-se a cada escola, emplenant directament cada casella de l'enquesta entrevistant a un o varis professors de l'escola corresponent. Prèviament, aquests mestres de cada escola ja havien rebut informació respecte a quines dades es necessitarien el dia d'aquesta entrevista, així com un model d'enquesta pels alumnes, per facilitar-los la recollida d'algunes dades que podien ser desconegudes pels professors. Només en un parell d'excepcions no fou possible d'aplicar aquesta metodologia de treball acordada.

Tot i aquestes precaucions per assegurar que la recollida de les dades fos realitzada amb les màximes garanties de fiabilitat, ens hem adonat posteriorment que això, en el terreny de l'educació d'adults, presenta importants -i en ocasions insalvables- dificultats. Cal reconèixer també, i ja de bell antuvi, que la nostra capacitació professional per a tasques més pròpies d'un equip de sociòlegs té les seves naturals limitacions.

Vàrem trobar-nos que, a vegades, els mestres d'adults desconeixien moltes de les dades que demanava l'enquesta (per exemple, en aquest treball hem

renunciat a presentar i comentar resultats sobre l'economia de les escoles ja que les dades recollides no eren prou representatives; els mestres de les escoles municipals, en general, no tenen massa informació sobre els pressupostos, generals o particulars, de l'escola on treballen, ni possibilitats d'accedir-hi); en altres ocasions en el moment del buidatge de les dades ens hem trobat amb problemes derivats de la poca unitat de criteris entre diferents escoles, per una manca absoluta de coordinació entre elles, etc. Per exemple: el nombre d'alumnes en algunes escoles es confon (potser intencionadament per donar sensació de més volum de persones ateses) amb el nombre de matrícules a diferents activitats. Un sol alumne matriculat a dues activitats consta en aquestes escoles com a dos alumnes diferents¹.

També és cert que la nostra imperícia ha fet que ens adonéssim -massa tard!- a l'hora del recompte de dades que la manera com van ser formulades algunes preguntes no facilitava unes respostes unívokes. En els comentaris als resultats posarem de manifest, quan correspongui, aquests elements distorsionadors.

Tot i aquestes matisacions, el volum d'escoles enquestades, 20 escoles de les 25 escoles públiques existents aquell curs (s'ha considerat com una sola escola les diferents aules existents a la ciutat de Girona, ja que aquesta fou la voluntat dels seus professors que funcionen en un claustre unificat), representen més del 85% de l'alumnat i del professorat ja que les escoles de les poblacions més grans varen ser enquestades totes. Això ens permet de considerar aquests resultats exempts de molts dels possibles errors estadístics derivats de la selecció de la mostra, ja que en el nostre cas, com es veu, no solament es va enquestar pràcticament a la totalitat de la població, sinó que en l'extensa mostra hi són representa-

des tant les escoles de la costa com les de l'interior, tant les de poble com les de ciutat, les antigues com les recents, les depenents de la Generalitat com les municipals.

També la tasca de valoració d'aquests resultats ens ha portat problemes importants. Sense voler disminuir a l'enquesta el valor objectiu de les seves dades (donada la metodologia seguida i el rigor amb què s'ha aplicat i quantificat), a vegades però, donada la nostra implicació personal en les tasques, problemes i vida quotidiana de les escoles d'adults que estem analitzant, se'ns ha fet molt difícil -al jugar el doble paper d'observador i observat-contenir-se les ganes i/o la necessitat sentida d'introduir comentaris i valoracions personals relacionats, però potser no directament extrapolables, amb les dades que ens subministra l'enquesta, i en ocasions en desacord amb elles.

Som conscients del risc que això comporta (i que, paradoxalment, en no ser el nostre ofici la sociologia, potser és aquesta "impossible imparcialitat" la nostra principal riquesa i el que pot donar interès a la nostra aportació), però, com dèiem, en ocasions no hem pogut passar per damunt de determinats resultats de l'enquesta sense qüestionar-los, sense dir-hi la nostra, proposant-nos, això sí, que aquest desacord amb uns resultats empírics concrets ha de ser motiu de futures reflexions i estudis del nostre Seminari.

Creiem també que, en les seves línies generals, els resultats són avui, dos anys més tard de l'administració de l'enquesta, plenament d'actualitat. Ni s'ha modificat quantitativament (de manera molt significativa) ni hi ha hagut alteracions qualitatives positives (malauradament) que es puguin destacar, en l'oferta a les nostres comarques en l'educació

1.- Al llarg de tot aquest treball ens hem trobat amb bàsicament dos models ben diferenciats d'Escola Pública d'Adults. Simplificant molt podríem dir que en un d'ells, l'escola només ofereix formació acadèmica, cultural, ensenyaments "reglats" o relacionats amb ells; en l'altre model l'escola integra -i a vegades prioritza- les formacions relacionades amb el lleure. Aquests models, i totes les combinacions que permeten, que responen a raons històriques precises que s'analitzen en la introducció, i que corresponen "grosso modo" a les diferents dependències administratives de les escoles, han dificultat la unificació de criteris a l'hora de recollir les dades, així com també han plantejat dificultats, com veurem, a l'hora d'interpretar-les.

d'adults. En tot cas la tònica sembla ser d'una consolidació i augment de la demanda de cursos de preparació per l'accés a la Universitat per majors de 25 anys, i també una pressió creixent de la demanda de cursos específics per a atendre a les necessitats dels treballadors estrangers, minories culturals i refugiats econòmics. Altrament es constata una disminució en l'oferta de grups d'alfabetització (precisament en l'Any Internacional dedicat a aquesta qüestió!). En general, la nostra impressió és que es mantenen ben vives les situacions problemàtiques que els resultats d'aquesta enquesta posen de manifest, això quan no han emplitjorat, pel sol fet de prolongar-se la situació de crisi.

Amb aquest opuscle, el **Seminari sobre Educació Permanent d'Adults de la Fundació SER.GI.** no dona per acabada la tasca, que un dia es va proposar, de fer un estudi sobre la situació de l'educació d'adults a les nostres comarques que possibilités el disseny de mesures i models adaptats a la nostra realitat i a les nostres mancances i necessitats. Pensem seguir treballant ja que aquesta senzilla publicació no era l'objectiu que perseguíem. Les dades de l'enquesta varen ser codificades i tractades informàticament amb el programa SPSSX. Això sol permet unes possibilitats encara inexplorades d'anàlisi a partir del creuament i correlació de les dades que es disposa; d'altra banda, aquesta primera anàlisi de dades ens ha fet veure algunes limitacions del nostre model d'enquesta que podríem corregir en una possible segona edició de la mateixa, i que podria incloure algunes preguntes encaminades tant a actualitzar dades com a fer un estudi dels canvis, en els darrers anys, d'algunes variables.

En el capítol d'agraïments hem de destacar en primer lloc l'acollida, el suport de tot ordre i les tasques de secretaria i coordinació que ha facilitat la Fundació "Servei Gironí de Pedagogia Social SER.GI." al nostre Seminari des dels seus inicis. També volem destacar el constant ajut i encoratjament de l'Institut de Ciències de l'Educació de l'Estudi General de Girona (UAB), així com també agrair el recolçament i suport de la Fundació "Serveis de Cultura Popular". En cursos anteriors van intervenir altres companys de l'àmbit de l'educació d'adults tant en el disseny com

en l'administració de l'enquesta; a tots ells agraïm també la seva col·laboració, així com al sociòleg Raimon Bonal que col·laborà en el disseny d'un model d'enquesta previ al que va utilitzar-se. Finalment hem de citar el Centre de Normalització Lingüística de Girona i el Mòdul de Comunicació i Imatge de l'Escola Taller de l'Ajuntament de Girona per la seva col·laboració a l'hora de donar forma gràfica a aquest treball.

Si bé la recollida, codificació i quantificació de dades va iniciar-se en cursos anteriors, l'inici de valoració qualitativa de les mateixes, que presentem en les pàgines següents, s'ha dut a terme durant l'any actual (1990). Subscriuen doncs tant aquestes valoracions com el contingut de tot el document els membres que han intervingut en les sessions del Seminari durant aquest any, que en són per tant coautors. La redacció de la introducció que segueix sobre la història dels darrers anys de l'educació d'adults a les comarques gironines va ser encarregada a en Sebastià Parra (membre del Seminari que disposava de més possibilitats de consulta de fonts i documents) qui per la impossibilitat de defugir determinats posicionaments valoratius en un text d'aquestes característiques, vol assumir -tot i haver manifestat tots els membres del Seminari el seu acord en el seu contingut general- la responsabilitat última de les afirmacions que s'hi fan.

Introducció

Breu aproximació a la història dels darrers quinze anys de l'educació d'adults a les comarques gironines.

Les primeres experiències catalanes, i gironines, en matèria d'educació d'adults són filles ben legítimes d'un temps molt concret (l'anomenada transició democràtica) i d'un mètode educatiu específic (Freire). Reben una injusta i vergonyosa herència (al cens de l'any 1975, per exemple, es comptabilitzen prop de 300.000 analfabets absoluts arreu de Catalunya, dels quals 18.500 corresponen a la "província" de Girona), i creixen en un entorn polític i administratiu, com ja tindrem ocasió de comentar, gens facilitador. La seva primera infància és una permanent lluita per recuperar una rica tradició de cultura popular ofegada pel franquisme, adequant-la als canvis demogràfics, econòmics, d'actituds culturals i de valors,... operats en la societat catalana. Amb el temps, l'esperança i la il·lusió són substituïdes pel desencant i el desencís. I, la rutina, la manca d'idees renovadores i l'allunyament de les noves i velles demandes socials, polítiques i ideològiques, sumades a una política educativa desastrosa, definiran una crisi que ningú s'atreveix ja a remeiar.

Malgrat tot, la feina feta i l'experiència acumulada al llarg d'aquests anys representen un capital polític i pedagògic que pot permetre, com a mínim, una reflexió rica i rigorosa a l'hora de repensar el futur de l'educació d'adults a les nostres comarques i, més concretament, a l'hora de cercar models d'intervenció adaptats a la nostra realitat i a les nostres mancances i necessitats (objectiu fonamental del Seminari d'Estudis sobre Educació d'Adults de la Fundació SER.GI.). Intentarem, doncs, explicar breument aquells elements més representatius d'aquests quinze anys que ens puguin ajudar a analitzar l'actual situació de l'educació d'adults gironina i que ens permetin elaborar propostes renovadores.

Neixen les primeres experiències.

Encara que al barri gironí de Vilarroja es portava a terme una acció formativa amb un grup de dones (promoguda per l'Associació de Veïns de Vilarroja amb el suport de Càrites), és ja iniciat el curs 75-76 quan un grup de persones es plantegen solucions pràctiques a l'alfabetització i a l'educació bàsica d'adults a l'àrea de Girona des d'una perspectiva política i pedagògica connectada al moment històric que es caracteritza per l'inici de la transició democràtica. És important assenyalar que els integrants d'aquest primer col·lectiu no són "mestres i/o professors" (encara, tot just, el "magisteri" iniciava aquí el debat sobre qüestions sindicals fent-se preguntes com: associacions o sindicats?, d'ensenyants o de treballadors de l'ensenyament?...), sinó "militants" (dels sindicats, partits polítics, AAVV, etc.); les conseqüències d'aquest fet s'observen en l'orientació de les primeres experiències i en la seva semblança a d'altres nascudes arreu de Catalunya en la dècada dels 70.

Hom pensa que han de ser les AAVV les entitats dinamitzadores del projecte. I, finalment, el febrer del 1976, la Vocalia de Cultura de l'AAVV de Salt inicia unes "classes nocturnes i gratuïtes per a adults" (fet lògic si pensem en la dinàmica i combativitat d'aquesta Associació, sorgida arran de l'annexió del municipi saltenc a Girona l'any 74 i que, potser, ajudaria a explicar unes primeres experiències constituïdes en moviment d'educació popular lligades a diferents organitzacions veïnals).

Finalment, cal destacar un altre tret característic d'aquesta primera experiència (que es mantindrà en un primer moment de l'extensió a altres barris): la majoria dels que porten l'escola i els diferents grups de classe no treballen a l'ensenyament (per tant, molts d'ells coincideixen amb el primer col·lectiu citat abans, que es planteja el tema més com una tasca de "diàleg" amb el poble i d'agitació política que no des de perspectives específicament "professionals" o tècnico-pedagògiques). És obvi que aquest fet "marcarà" aquesta i les primeres experiències, i fins i tot una bona part d'aquests quinze anys.

Primer acte reivindicatiu de les Escoles d'Adults de Catalunya (26 de maig de 1977) convocat pel SEPT abans de les Primeres Jornades d'Educació Permanent. Les primeres eleccions generals serien el 15 de juny de 1977.

Arribats a aquí val la pena fer un parèntesi amb quatre dates relatives al tractament de l'administració educativa d'aquell temps envers l'alfabetització i l'educació d'adults.

- L'1 d'agost de 1973 es legisla que a Espanya ja no hi ha analfabets; es suprimeixen totes les escoles especials per a alfabetització d'adults i es crea el programa d'Educació Permanent d'Adults (EPA)...

- El 17 d'octubre de 1973 s'estableix la plantilla inicial de professors de l'EPA. A Girona, igual que Àlaba, Santander i Terol, no li "toca" cap mestre, malgrat que, ordenades les províncies per les seves taxes d'analfabets absoluts, ocupi el lloc 22 amb un 6,7% (cens del 1970).

- El 14 d'agost de 1976 s'autoritza el règim de "dedicació exclusiva" a professors de centres d'EGB per a impartir EPA, concretament el curs de graduat escolar, en hores extraordinàries.

- El 14 de setembre de 1976 s'autoritzen subvencions per a impartir EPA en centres privats.

(Pensem que no val la pena comentar l'anterior paquet de mesures que desenvolupen el capítol IV del títol primer de la Llei General d'educació -articles 43 a 45- anomenat "Educación Permanente de Adultos").

El curs 76-77 neix una tercera experiència -d'alfabetització- al barri gironí de Les Pedreres-Torre Alfonso XII, on ja es realitzava un tasca social en el camp de l'esplai (colònies, grups de joves...) per un col·lectiu de joves, algun d'ells estudiant de Magisteri.

Cal precisar que fins al segon trimestre d'aquest curs aquestes tres primeres experiències (Vilarroja, Salt i Les Pedreres-Torre Alfonso XII) no varen mantenir cap tipus de relació. Un contacte casual (a Madrid! amb motiu d'una assemblea dels interins en lluita) amb Paco Garcia de Haro, alfabetitzador al barri de la Mina, a Sant Adrià del Besòs, i un dels peoners de l'alfabetització al cinturó de Barcelona, permet a tres mestres, un de Salt i dos de Les Pedreres, assistir durant tres mesos a un curs de l'ICE de la UAB sobre tècniques d'educació d'adults: s'inicia un procés de reflexió entorn de les qüestions metodològiques suscitades per Paulo Freire i es contacta amb la neixent Coordinadora d'Escoles d'Adults i el SEPT (Servei d'Educació Permanent dels Treballadors). Aquest fet serà importantíssim pel futur de l'EPA gironina.

Paral·lelament es manté una primera confrontació amb l'anomenada "EPA antiga" (mestres d'EGB que feien unes hores extraordinàries en l'EPA i "Centres Col·laboradors" -privats- subvencionats per a fer classes d'adults) i amb la "Delegación del Ministerio de Educación y Ciencia", Ajuntaments i Diputació franquistes, denunciant l'abandó de l'educació d'adults i reivindicant suport per a aquestes noves experiències:

Primer cartell de la Coordinadora d'Escoles d'Adults de Catalunya. Editat amb motiu de la Campanya «Cap treballador sense educació bàsica!». Cap barri sense escola d'adults!» (1978).

eliminació de les dedicacions exclusives per a mestres d'EGB i creació d'un contingent de mestres d'EPA amb la necessària especialització.

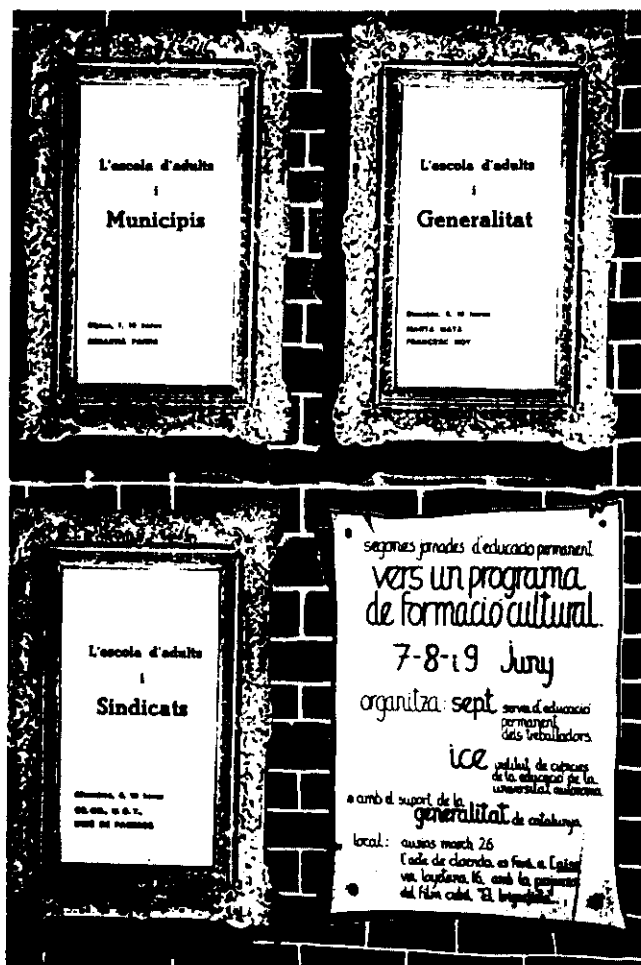
El 77-78 és un curs decisiu: d'una banda es consolida la coordinació amb Barcelona (Coordinadora/SEPT) i pedagògicament es porta a terme una reflexió metodològica que origina un canvi total de la praxi educativa (introducció del mètode Freire). La sensibilització popular i l'extensió ocupen un paper central en l'activitat de les escoles: neix la campanya "Cap barri de Girona sense Escola d'Adults!" que, amb el suport de les respectives AAVV aconseguirà l'inici de dues noves experiències a Can Gibert del Pla i Pont Major. Es celebra al desembre del 77 un primer curs d'especialització en tècniques d'educació d'adults i es participa a les Primeres Jornades d'Educació Permanent dels Treballadors (Barcelona, gener del 78, SEPT) i en les Escoles d'Estiu de Girona i Tarragona.

La lluita enfront del MEC/Ajuntaments-Diputació és frontal i molt dura. Finalment s'aconsegueix garantir la dedicació dels quatre primers mestres d'adults (2 nomenats pel MEC a Salt, i 2 més subvencionats per l'Ajuntament de Girona -500.000 pts- a Les Pedreres). Això va permetre d'una banda la consolidació d'aquestes dues Escoles (permetent a més que els dos mestres de Salt iniciessin unes classes a Can Gibert del Pla) i d'una altra que es pogués fer una tasca d'extensió i sensibilització ciutadana més efectiva (que va fer possible l'inici de classes a Pont Major).

Durant el curs 78-79 continua la lluita per l'extensió. Els contactes amb les AAVV de Pla de l'Horta (Sarrià de Ter) i Vilartagues (Sant Feliu de Guíxols) permet iniciar dues noves experiències. Es radicalitza la lluita contra el MEC pel nomenament de mestres: creació d'un Consell Local d'Educació Permanent a Girona (integrat pels sindicats i les escoles), entrevistes i gestions amb parlamentaris (es manté una entrevista amb el ministre Cavero), vaga de fam, mobilitzacions... Finalment s'aconsegueix el nomenament de dos mestres més -MEC- i una subvenció de 1.500.000pts. -Diputació/Ajuntament de Girona- per garantir la dedicació de la resta.

S'organitzen unes Primeres Jornades sobre Analfabetisme i Educació Bàsica i Permanent d'Adults a les comarques gironines, on es revisen aquests primers anys des de la perspectiva política i pedagògica, i es torna a participar a les Segones Jornades organitzades pel SEPT, celebrades a Barcelona (juny del 79).

Amb la celebració de les primeres eleccions municipals democràtiques i la incorporació als nous ajuntaments d'una colla de persones sensibles al tema, s'obre una nova via a l'extensió arreu de les comarques gironines. El curs 79-80 i d'acord amb el "Mapa d'EPA a Catalunya" impulsat pel SEPT, s'elabora una proposta per tal de crear una xarxa comarcal d'experiències (Pla d'Ajut a l'Educació d'Adults a les comarques gironines) que comportarà la creació d'escoles d'adults a Ripoll, Palafrugell, Olot i Blanes (a Figueres

Les segones Jornades d'Educació Permanent s'efectuaren del 7 al 9 de juny de 1979, 2 mesos després de les primeres eleccions municipals (3 d'abril), 10 mesos abans de les primeres eleccions al Parlament de Catalunya i en període de consolidació dels sindicats.

finalment no va poder ser per motiu d'una llarga història...) i la consolidació de les que ja funcionaven: Salt-Girona-Sarrià i Sant Feliu de Guíxols. Un augment considerable del nombre de mestres (subvençionats per Diputació i Ajuntaments), amb el compromís de realitzar una primera fase d'especialització - 100 hores- en tècniques d'educació d'adults a càrrec de l'ICE de la UAB, i la supervisió tècnica del Pla a càrrec de la Delegació a Girona del SEPT creada a l'acabament del curs, permeten consolidar una primera xarxa comarcal d'escoles d'adults. Es clou així una primera etapa de la nova EPA gironina.

La consolidació d'una doble xarxa pública d'escoles d'adults.

El curs 80-81 representarà l'inici d'una nova etapa: el gener del 81 es produeixen els traspassos de l'Estat a la Generalitat de Catalunya en matèria d'ensenyament. En aquell moment s'espera que la Generalitat sigui sensible als problemes de formació de la població adulta de Catalunya i receptiva a les necessitats d'aquesta població.

Des de Girona, una primera reivindicació continuarà essent la consolidació de la xarxa comarcal d'escoles d'adults sorgida com a conseqüència dels cinc anys de lluita de l'etapa anterior. Unes setmanes abans dels traspassos però, el MEC havia con-

cedit un total de 35 dedicacions exclusives (mòduls de 30 hores extraordinàries mensuals per a impartir el curs de graduat escolar) a mestres d'EGB, "para aquellos que lo requieran", és a dir, sense partir de cap criteri a l'hora de localitzar els recursos en qüestió, de 15 centres públics: Blanes, Cadaqués, Cornellà de Terri, Girona, Llagostera, Lloret de Mar, Palafrugell, Palamós, Roses, Sant Feliu de Guíxols i Torroella de Montgrí. La circular enviada per "La Inspectora Ponente" amb el vist i plau de "La Inspectora Jefe", el 10 de novembre del 1980, informava així als mestres aspirants: "...recuerden que el ciclo primero comprende los dos primeros cursos de EGB, el ciclo segundo los tres siguientes, y el ciclo tercero a la segunda etapa de EGB: sexto, séptimo y octavo cursos..." Es continuava, doncs, confonent l'educació de les persones adultes amb l'educació dels nens, s'eludia la necessària especialització del professorat i la dotació de recursos humans específics per a treballar en les escoles d'adults. La lluita per la consideració de l'EPA com un dret dels treballadors i com un sector educatiu específic era inseparable de la lluita per la consolidació de les noves experiències. La situació no pot ser més complicada. La Generalitat rep un total de quatre mestres traspasats del MEC, integrats en la xarxa comarcal subvençionada pel Pla d'Ajut Ajuntament/ Diputació, i a més a més la xarxa d'"hores extraordinàries" descrita abans. I en lloc d'ordenar i racionalitzar aquest sidral i escoltar els criteris continguts al Mapa d'EPA de Catalunya, es pacta una "tercera via" que representa:

A CATALUNYA SOM 300.000 ANALFABETS

L'ANALFABETISME : UNA URGÈNCIA

10

Cartell fet a Girona i editat amb motiu de les Terceres Jornades sobre Alfabetització i Educació de Base (7 de juny - 8/10 de setembre de 1980). Reproduït per «El Correu de la UNESCO» (Març, 1984 n° 70, monogràfic sobre alfabetització).

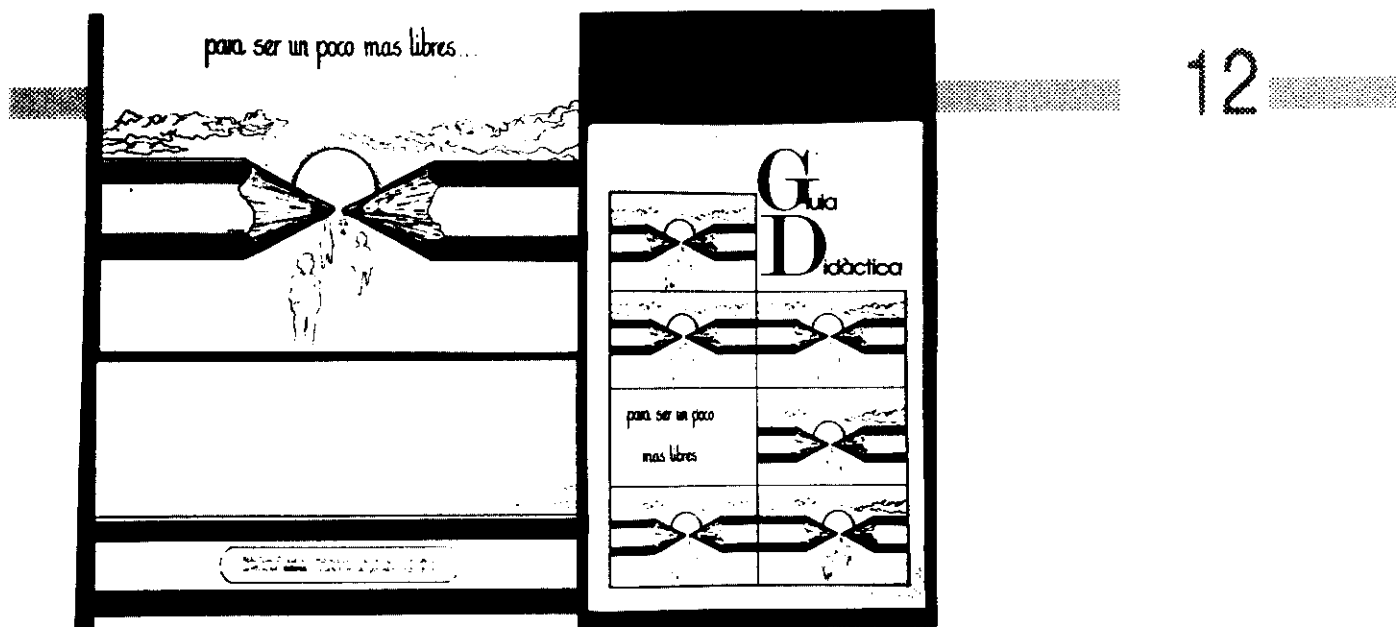
a) La reconversió de les "hores extraordinàries" concedides pel MEC, i no adjudicades, en contractes a temps complet per a mestres d'adults. Així es passa de quatre, traspassats pel MEC, a deu en el curs 81-82 (8 Salt+Girona, 1 Sarrià i 1 Blanes).

b) La "reconversió" de les subvencions del Pla d'Ajut (Diputació/Ajuntaments) que es repartiran entre els ajuntaments de la xarxa inicial del Pla (Blanes, Olot, Sant Feliu de Guíxols, Palafrugell i Ripoll), més altres que tenien "hores extraordinàries", per tal que poguessin continuar fent-les per una altra via (Torroella de Montgrí, Llagostera, Cadaqués i Lloret de Mar) més algú de nou (Arbúcies). Calia deixar content a tothom.

Això va representar una desvirtuació del Pla d'Ajut i un oblit dels seus objectius bàsics: consolidar una xarxa comarcal mínima amb mestres especialitzats dedicats, a temps complet, a l'educació d'adults. Es consolida així una doble xarxa pública d'escoles d'adults a les nostres comarques: d'una banda les dependents de la Generalitat i d'una altra les dependents dels Ajuntaments mantingudes mitjançant les subvencions de la Diputació i dels propis Ajuntaments. I, entremig, alguns "xiringuitos" que no se sap ben bé de qui depenen (alguns mestres d'EGB continuen fent hores extres amb adults durant el curs 83-84, utilitzant els locals de la Casa de Cultura Tomàs de Lorenzana de Girona, fent cursos de Graduat Escolar a alumnes obligats a pagar 8.000 pessetes de matrícula...).

Cal afegir un altre element: la posta en marxa del Programa d'Educació Compensatòria, depenent del MEC, que en el cas de les comarques de Girona representa la contractació de 4 nous mestres dedicats, en principi, a l'alfabetització (Girona, Figueres, Blanes i Blanes-Lloret -s'arriba a "compartir" un mestre entre aquests dos municipis-) que s'afegeixen als recursos ja existents en EPA a cadascun d'aquests municipis. La progressiva reconversió de les "hores extraordinàries" i el Programa d'Educació Compensatòria són, fonamentalment, els camins que permeten l'augment del nombre de mestres d'EPA a Girona (un total de 17 treballen el curs 85-86). La majoria ja treballaven en les escoles sorgides del Pla d'Ajut i participaven, doncs, d'un determinat perfil: mínima especialització, coordinació, influència del mètode Freire, orientació global de les experiències en una línia renovadora...

Mentre que el col·lectiu inicial de mestres d'adults -la majoria ara dependents de la Generalitat- continua una important tasca de consolidació de les experiències, de formació permanent del professorat, de recerca metodològica i d'elaboració de materials didàctics i escolars... les que després hom anomenaria "escoles municipals" seguirien diverses sorts. Bastants neixen noves cada curs, i algunes, a partir de l'interès de l'Ajuntament, de les entitats del poble o del mateix equip de mestres i col·laboradors de l'escola, aconsegueixen consolidar-se i mantenir un cert to de qualitat (Arbúcies, Cassà de la Selva, L'Escalona,...)

Portada de la Cartilla d'alfabetització «Para ser un poco más libres...» i Guia didáctica (SEPT. Girona, octubre de 1981)

- Fins l'agost del 83 no es publica el primer Decret sobre la FPA (es dibuixa el marc definitori dels diferents àmbits de la FPA).

A nivell de programació dels currículums.

- Fins al desembre del 83 (prop de tres anys després del traspàs de competències!) no s'aproven els programes de llengua catalana a la FPA.

- I tot just finalitzant el curs 84-85 (maig del 85) s'aproven els programes del 2n. cicle de FPA (els del 1r. cicle s'havien aprovat el juny del 84).

A nivell de professorat i recursos materials.

- La inexistència d'un Mapa Escolar d'EPA i de criteris de localització de recursos i política de professorat faciliten la consolidació de la "doble xarxa" d'escoles d'adults i dels residus de les "hores extraordinàries" i el deteriorament de la qualitat del conjunt d'experiències.

- Els recursos continuen essent irrisoris (locals provisionals inadequats, manca de mobiliari i material específic, dotacions per a despeses de funcionament ridícules,...) i suplerts, generalment, per la voluntat d'ajuntaments o altres entitats populars.

- La inexistència d'orientacions pedagògiques i tècniques, de models d'intervenció, i especialment, la desatenció als projectes de formació del professorat acaben de completar el panorama.

Aquest conjunt de coses, denunciades per la majoria del professorat (a l'octubre del 83 FETE-UGT, CCOO i AEPA signen conjuntament un document titulat: "Reivindiquem un projecte de renovació de l'EPA catalana, ja!") afavoreixen el desànim i la "funcionarialització" dels mestres i deterioren a poc a poc la situació, ja greument amenaçada per la "doble xarxa" i el consegüent descontrol de la qualitat de l'oferta de la major part de les experiències.

Certament és paradoxal que en aquesta etapa, tant rica en recerca, publicació de materials, projectes i activitats de renovació i millora de la qualitat, etc. s'iniciï el deteriorament que desembocarà en l'actual crisi de les escoles d'adults.

Amb la celebració del 10è aniversari de la primera experiència (escola d'adults de Salt, febrer del 86) i l'elaboració d'una primera programació general amb el disseny d'una oferta integral (des de l'alfabetització a l'accés a la universitat; des de les activitats formals a les no formals complementàries; des de les activitats internes a la participació en el teixit associatiu del poble...) que intentava recollir el patrimoni dels últims deu anys, es clou una etapa certament decisiva en l'educació d'adults gironina.

La crisi larvada al llarg d'aquests anys, es manifestaria ja obertament a partir d'ara.

ESCOLA D'ADULTS

13

Cartell editat l'any 1982 per l'Ajuntament de Girona com a suport a la campanya d'inscripció de les escoles d'adults de l'àrea de Girona.

La confirmació d'una crisi llargament anunciada.

En l'apartat anterior hem intentat analitzar els elements que generen una crisi d'identitat en les escoles d'adults amb greus conseqüències per a la seva dinàmica i arrelament a l'entorn, l'interès i utilitat de la seva oferta i el grau de qualitat de les seves intervencions. Creiem, però, que a més a més de les responsabilitats d'un govern que després de deu anys ha demostrat molt poca sensibilitat envers l'EPA, des de les escoles d'adults tampoc hem sabut fer la necessària i permanent lectura dels canvis econòmics, socio-laborals, culturals, etc. produïts a Catalunya al llarg d'aquests anys. Conseqüència de tot plegat ha estat la situació actual caracteritzada per una oferta obsoleta, basada en la rutina i el divorci amb la societat i els potencials usuaris i la manca d'idees renovadores.

Al llarg d'aquests cinc últims anys cal destacar, però, alguns elements d'interès:

- La participació d'un grup de mestres gironins en un projecte d'elaboració de materials del nivell de neoelectors (grup de l'AEPA).
- La consolidació d'una oferta de formació per a l'accés a la universitat per a majors de 25 anys, malgrat que localitzada en una sola escola (Salt).

- La constitució durant el curs 1987-88 del Seminari d'Estudis sobre Educació d'Adults (que és l'autor d'aquest treball i que està coordinat des del Departament de Pedagogia Social de la Fundació SER.GI.) que, poc a poc, ha aglutinat una colla de mestres a partir d'unes inquietuds de recerca i de renovació, permetent una certa recuperació del to del sector respecte als últims anys.

- El sorprenent traspàs de la FPA catalana al Departament de Benestar Social que no té precedents a la resta de l'Estat.

- L'articulació de la Mesa de l'Educació d'Adults de Catalunya constituïda per representants del professorat de centres públics d'adults i els sindicats CCOO, CGT, FETE-UGT i USTEC) com a instància representativa per a negociar amb la Generalitat davant la situació de l'educació d'adults i del seu professorat a partir del traspàs a Benestar Social, així com per la preocupació existent respecte a la futura Llei d'Educació d'Adults.

- El sorgiment d'experiències en matèria d'acollida i formació de treballadors estrangers (algú, algún dia, haurà d'explicar en detall l'importantíssim paper de l'Escola Africana d'Adults "Samba Kubally" de Santa Coloma de Farners, nascuda el curs 1988-89).

Portada dels materials editats amb motiu de la celebració del 10è aniversari de l'escola d'adults de Salt (febrer, 1986)

- La consolidació d'una innovadora i rica experiència de formació en el treball dirigida a joves (Escola Taller de l'Ajuntament de Girona) que, en poc temps, ha obert camins de renovació útils en l'àmbit de la integració "formació bàsica/formació ocupacional" i en la metodologia del treball amb joves.

- La creació del primer Centre Públic d'EPA a les nostres comarques (Salt, agost del 89), pendent encara avui que es desenvolupi l'ordre de creació.

- L'activa participació en l'Any Internacional de l'Alfabetització (1990) d'algunes escoles gironines (Samba Kubally de Santa Coloma de Farners, Salt, L'Escala, Blanes...), Consells Escolars Municipals (Girona, Salt) o del mateix Seminari d'Estudis sobre Educació d'Adults de SER.GI.; accions que contrasten amb la nul·la activitat de Benestar Social a Girona.

- I finalment, la participació des de les comarques gironines en la campanya "Educació d'Adults Pública: un dret!", organitzada per la Mesa de l'Educació d'Adults de Catalunya

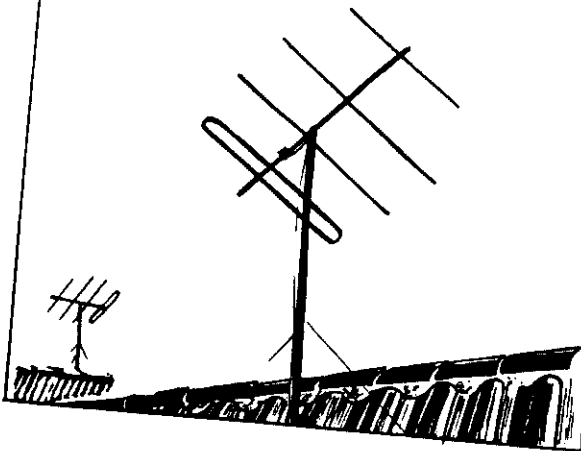
Val la pena destacar que en aquesta última etapa, com al llarg d'aquests quinze anys, l'administració educativa competent "no sap/no contesta" a l'hora de respondre a les necessitats i dèficits que en matèria d'educació bàsica pateixen les persones joves i

adultes de les nostres comarques, com es pot observar per la seva absència en la major part d'iniciatives ressenyades abans.

Malgrat que hem definit aquesta tercera etapa com la de la "consolidació de la crisi", s'observen en els darrers dos anys signes, si no de recuperació, si de voluntat d'analitzar els elements que configuren la crisi per tal de projectar la seva superació. No cal dir que la tasca aglutinadora del Seminari de SER.GI. ha afavorit aquesta revifalla: l'enquesta que aquí es presenta n'és una bona mostra. La Fundació SER.GI. ha ofert, doncs, un espai de treball i un suport que ben segur tindrà positives conseqüències pel futur de l'educació pública d'adults de les comarques gironines.

COL·LECTIU FRELIMA.

DIUEN QUE VÀREM PERDRE LA GUERRA. QUE, AMB EL DICTADOR, VA VENIR EL SILENCI I QUE TOTS ELS MITJANS ERIN BONS PER TAL DE MANTENIR-NOS SENSE VEU.
DIUEN QUE EN EL NOU ESTAT NO HI HAVIA LLOC PER A LA NOSTRA PARAULA. QUE, AMB EL DICTADOR, LA NOSTRA CULTURA VA COMENÇAR A SER PERSEGUIDA, ASSASSINADA, ARRUINADA, I QUE UN MONOPOLI CULTURAL NAXIA PER A DIR-NOS ALLÒ QUE HAVÍEM DE PENSAR, ALLÒ QUE ERA BO I DOLENT, VERITAT O MENTIDA I DE QUINA MANERA ENS HAVÍEM DE SALVAR I CONDEMNAR...

DIUEN QUE ES VA FER UNA BONA FEINA. QUE HI HA PROP DE TRES MILIONS D'ADULTS ANALFABETS DELS QUALS NO SE N'OCUPA ABSOLUTAMENT NINGÚ. QUE ELS NIVELLS DE CONEIXEMENTS BÀSICS, PROFESSIONALS, POLÍTICS, SINDICALS I DE GESTIÓ I CONTROL DE L'EMPRESA PÚBLICA I PRIVADA SÓN NEGATS A LA MAJORIA DELS TREBALLADORS. QUE, LEGALMENT, EL PAGAMENT D'IMPOSTOS REGRESSIUS DURANT MÉS DE QUARANTA ANYS NO ENS DÓNIA DRET A AQUESTA EDUCACIÓ BÀSICA, OBLIGATÒRIA I GRATUITA PER A TOTS ELS ESPANYOLS QUE DIU LA LLEI GENERAL D'EDUCACIÓ...

DIUEN QUE HI HA GENT QUE CREU QUE L'HOME HA DE SER PROTAGONISTA DEL SEU DESTÍ I QUE AMB ANALFABETS NO ÉS POSSIBLE LA DEMOCRÀCIA. I DIUEN QUE, SI PARLEM DE DEMOCRÀCIA, NEM DE PARLAR DE L'EDUCACIÓ DELS TREBALLADORS, NEM DE LLUITAR PERQUÈ REBROTI LA NOSTRA PARAULA.

DIUEN QUE ESTAN CAUSATS DE DEMANAR AMB ELS TREBALLADORS EDUCACIÓ PERMANENT EN ESCOLES PÚBLIQUES I GRATUITES AL SERVEI DELS TREBALLADORS, AMB MESTRES ESPECIALIZATS, A HORES DE FEINA.

I QUE ESTAN CAUSATS QUE NINGÚ NO ELS ESCOLTI QUAN EXIGEIXEN: CAP BARRI DE GIRONA, SENSE ES COLA D'ADULTS !!...

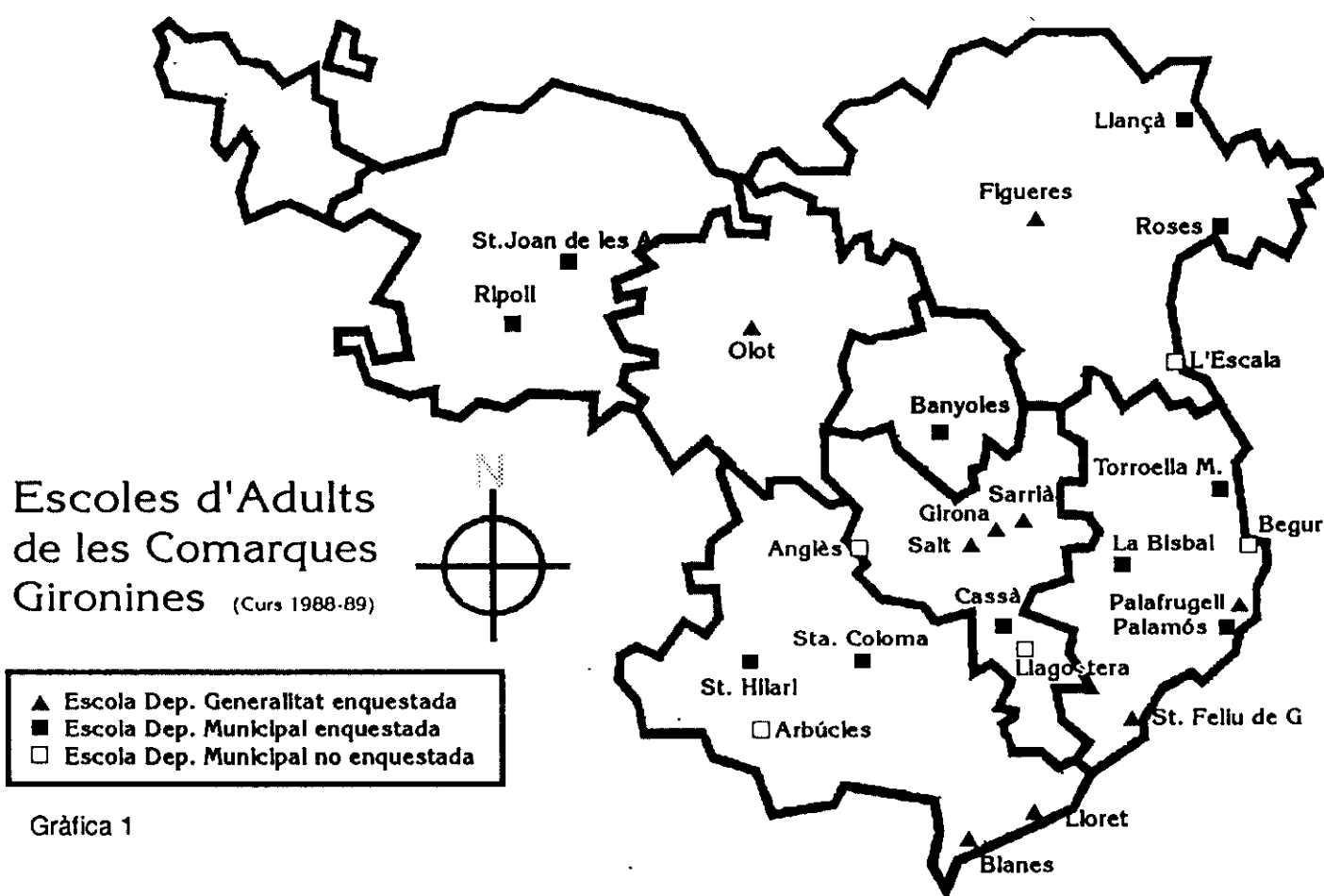

DIUEN TOT AIXÒ. QUE NINGÚ NO M'ACUSI D'HAVER-HO LLEGIT ALS PAPERS -D'AQUESTS QUE FA POC ANOMENAVEN "SUBVERSIVS"-.
QUE NINGÚ NO M'ACUSI D'HAVER-HO ESCRIT AQUI.
YO. JOAN LÓPEZ RAMOS:

SÓC ANALFABET.

Resultats de l'enquesta

A.- Dades d'identificació.

Ubicació

En el gràfic número 1 pot observar-se la distribució geogràfica de les escoles d'adults a les comarques gironines (curs 1988-89), així com la

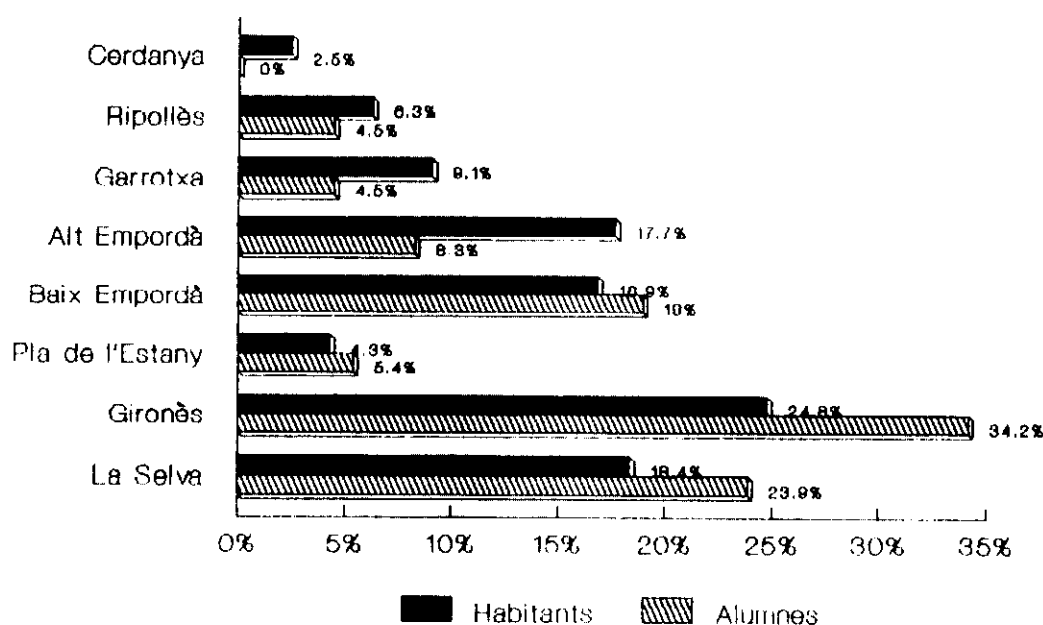
d'aquelles que han contestat a les dades de la nostra enquesta. Com advertim al pròleg, les aules de formació d'adults gironines de Talalà, Can Gibert del Pla, Font de la Pólvara, Barri Vell i Montilivi, van contestar una sola enquesta ja que fa temps que, a efectes pràctics, funcionen com una sola escola.

Una primera observació que pot fer-se a la vista del gràfic número 1 és que la distribució d'aquesta xarxa de servei públic sovint no es correspon amb les necessitats reals dels possibles usuaris. Hi ha comarques i ciutats molt deficitàriament ateses com el mapa i les gràfiques números 2, 3, 4 i 5 posen de manifest²; hi ha comarques sense una dotació mínima per atendre a les seves necessitats (per exemple, la Garrotxa 1 mes-

tre en EPA) i ciutats amb una dotació de professionals totalment insuficient (per exemple, Figueres 2 mestres). També es detecta com els pocs recursos que hi ha tampoc estan distribuïts d'una manera adequada segons les mancances: a Girona capital, per exemple, estan pràcticament desatenses les zones urbanes on el percentatge d'analfabetisme és més accentuat i la necessitat d'educació d'adults més perentoria³.

Relació habitants / alumnes

Població total - alumnes ens. reglat

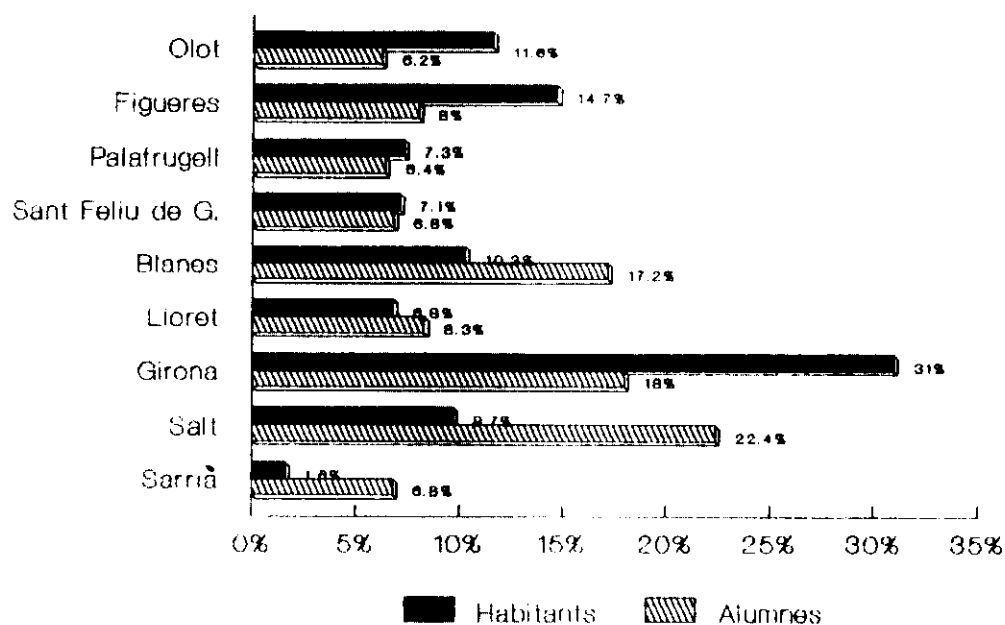
GRÀFICA 2

2.- Totes les dades de nombre d'habitants que s'han utilitzat, han sigut extretes del Segon Suplement de la Gran Enciclopèdia Catalana, que les atribueix a l'any 1986. Les dades que es donen en percentatges fan referència al total relatiu (només de les comarques o ciutats que es citen) de cada quadre o gràfica.

3.- Els interessats poden consultar l'informe elaborat amb motiu de l'Any Internacional de l'Alfabetització pel Consell Escolar Municipal - Consell Municipal d'Educació de Girona titulat "L'analfabetisme a la ciutat de Girona: una primera aproximació".

Relació habitants/alumnes

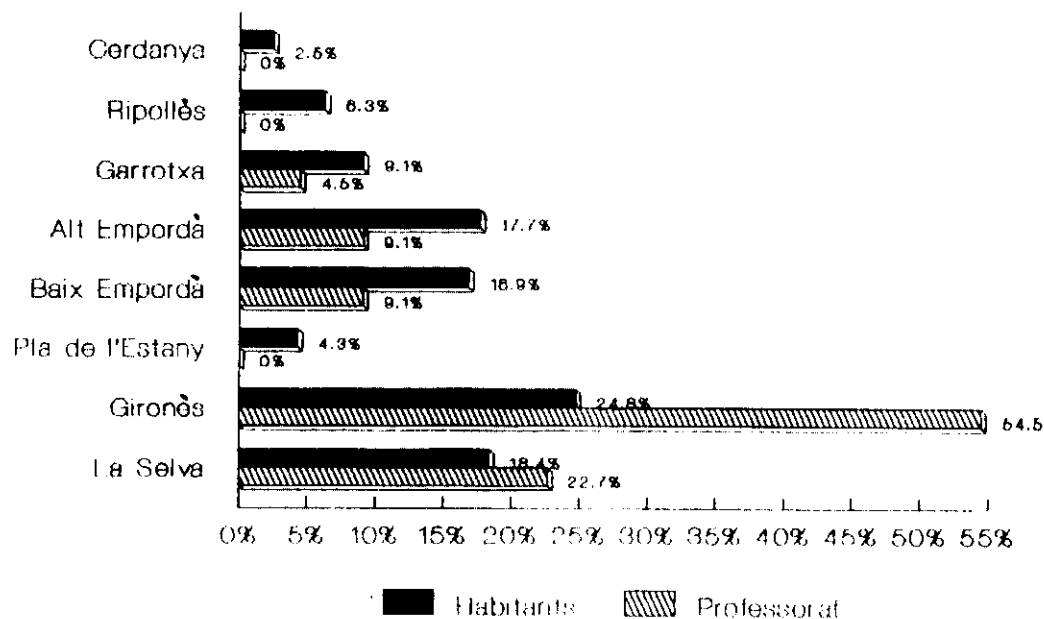
Població ciutats - alumnes ens. reglat

GRÀFICA 3

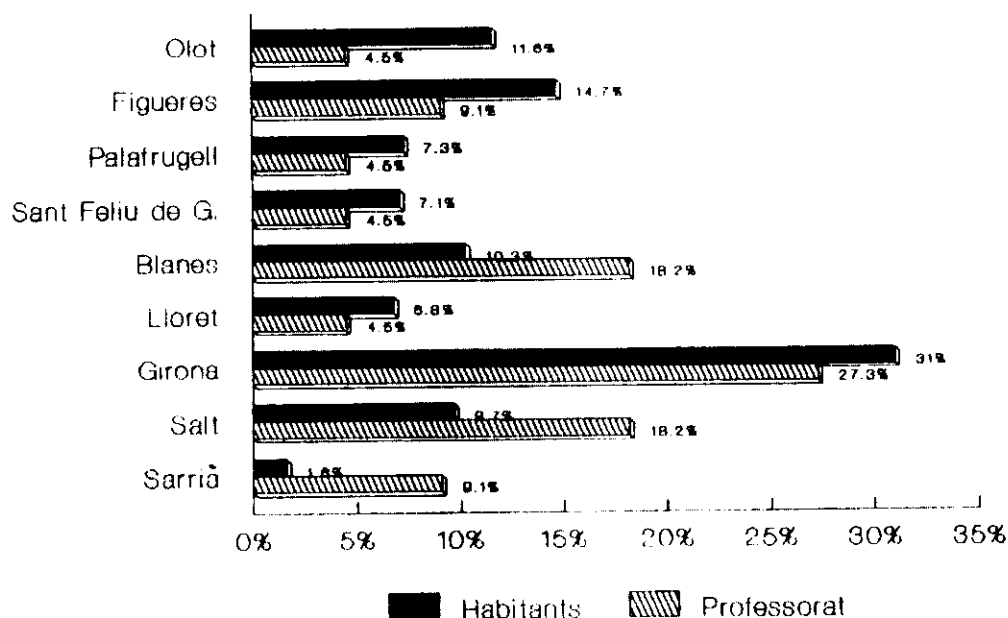
Relació habitants/professorat

Població total - mestres Generalitat

GRÀFICA 4

Relació habitants/ professorat Població ciutats - mestres Generalitat

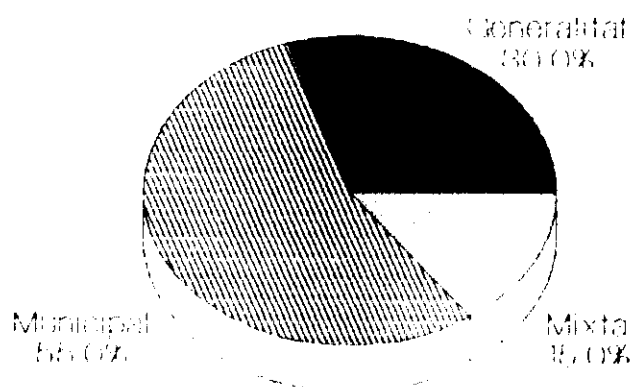
GRÀFICA 5

En un aprofundiment futur de les dades que ens ha subministrat aquesta enquesta s'observarà també com la "ratio" alumnes/habitants, discrimina obertament i negativa determinades poblacions i comarques enfront d'altres extraordinàriament "ben tractades" -comparativament parlant- pel que fa a dotació de recursos materials o humans, com ja comença a intuir-se en una primera anàlisi de les gràfiques 2 a 5.

Si entrem en consideracions sobre les característiques de determinats grups socials que fa que necessitin precisament una discriminació positiva, i que s'ubiquen en barris ben determinats ("bosses de pobresa",

minories culturals, refugiats econòmics del Tercer Món...), aquest greuge comparatiu seria encara més preocupant ja que són absolutament inexistents les iniciatives de les administracions públiques específiques per a aquests col·lectius. Ja és gairebé un tòpic parlar del reiterat "desconeixement" dels responsables polítics i administratius de la formació d'adults envers l'escola "Samba Kubally" de Santa Coloma de Farners, motivada no solament a realitzar tasques d'acollida i formació, sinó també disposada a realitzar-ne d'altres de recerca de cara a elaborar un model experimental d'acollida i formació d'aquests col·lectius, del qual estem tan mancats i tan necessitats.

Dependència Administrativa Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 6

Dependència administrativa i jurídica.

La gràfica número 6 ens mostra com un 70% de les escoles d'adults de les comarques gironines depenen o bé de la iniciativa municipal exclusivament (55%) o bé de solucions mixtes entre diverses entitats o institucions. La xarxa d'escoles depenents directament de l'administració autonòmica, que és qui en té plenes competències, és mínima, no arriba a una tercera part. Això, entre altres coses, creiem que posa de manifest:

a) Una mínima voluntat política, per part de l'administració que n'és la principal responsable, al permetre que uns serveis determinats continuïn en situacions d'improvització i interinitat, amb la manca de la més elemental consolidació, només explicable -en tot cas- en el moment del seu neixement, davant la necessitat de donar respostes urgents per part d'altres administracions⁴.

b) Una "major facilitat" per eludir les pròpies responsabilitats davant la implicació en un mateix

terreny de l'administració autonòmica i la local. Aquesta administració local, si bé fa una tasca que podríem dir que "administrativament" no li correspon, no pot obviar amb aquesta excusa les responsabilitats que li pertoquen, i més si té uns serveis concrets.

c) Una molt deficient possibilitat de control de l'administració educativa responsable sobre la oferta i la qualitat del servei.

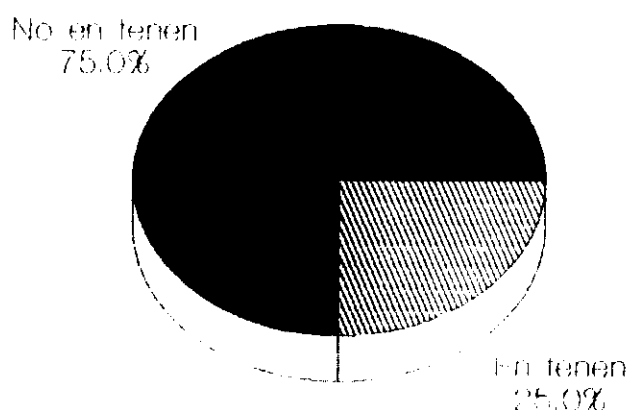
d) Una gran provisionalitat del sistema educatiu per als adults, ja que el funcionament està sotmés a les polítiques municipals i a les possibilitats del voluntariat.

e) Una enorme dificultat de consolidar models útils, de seleccionar i formar el professorat, en definitiva: de millorar la qualitat dels serveis educatius impartits.

f) La inexistència d'un mapa escolar d'educació pública d'adults que racionalitzi la distribució de recursos, que prioritzi les intervencions.

4.- A la introducció d'aquest treball s'explica detalladament com van sorgir aquestes escoles municipals. La manera com van néixer pot explicar determinades situacions actuals, però no justificar-les.

Projecte Pedagògic Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 7

Els projectes pedagògics.

Com pot comprovar-se a la gràfica número 7, tres de cada quatre centres *no* tenen un projecte pedagògic o un ideari formulat de manera explícita. Apuntem unes **possibles causes** d'aquest fet, que formulem, a partir no solament de les dades que ens faciliten les enquestes en aquest apartat, sinó també del seu conjunt i de la nostra experiència professional (el tema del projecte pedagògic és tant neuràlgic en qualsevol proposta educativa⁵ que, com veurem a continuació, analitzar les causes del perquè no el tenen les escoles, és analitzar, en definitiva, les causes fonamentals dels seus dèficits estructurals):

a) La dependència administrativa de les escoles comentada anteriorment (gràf. 6), que provoca entre altres problemes la provisionalitat i la precarietat de la dedicació docent (ja veurem més endavant les condicions en què estan contractats els professors).

b) La pràctica impossibilitat de formació específica inicial i permanent del professorat i, per tant de disposar de suport formatiu i tècnic per a la reflexió

sobre la pròpia tasca educativa que permeti la generació d'aquests projectes educatius a cada centre.

c) L'actitud de l'administració educativa competent en relació al sector: ni ofereix cap model (ni projectes pedagògics generals, formals -escrits- o no formals), ni cap mena d'assessorament tècnico-pedagògic. No es disposa de recursos suficients ni materials ni humans.

d) No existeix fins a la data un cos d'inspectors específic, ni cap possibilitat d'exercir el més mínim control de qualitat que permeti prioritzar criteris o línies d'actuació (centres de recursos específics, equips d'assessorament psicopedagògic, etc.).

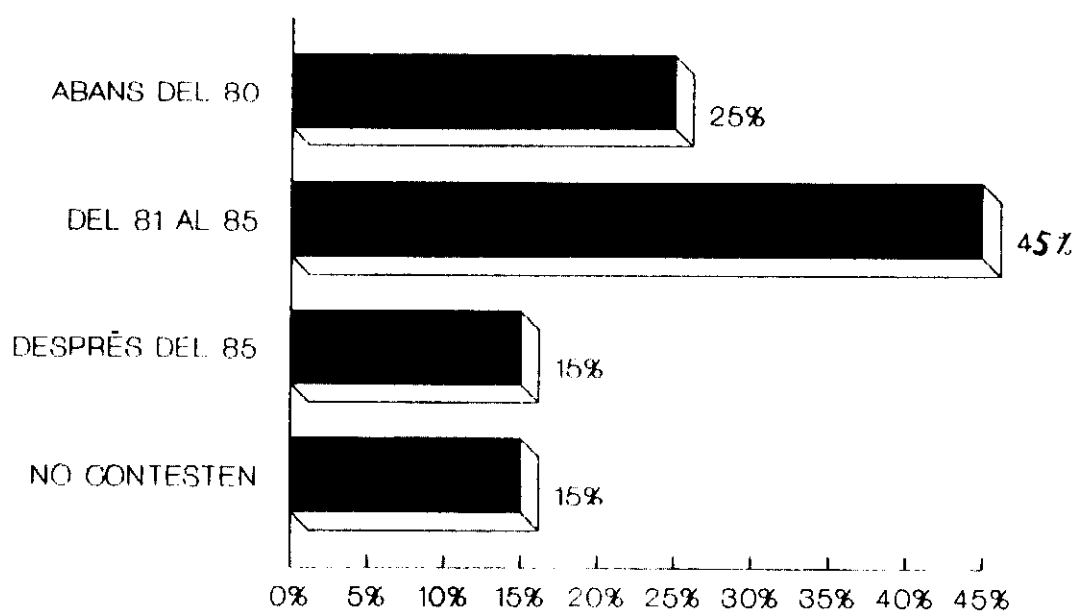
e) Inexistència d'òrgans col·legiats de govern, de participació i de gestió a les escoles.

f) Nul·la pressió de l'usuari en una possible exigència de qualitat deguda en part a la breu permanència de l'alumnat a les escoles i als alts índexs d'abandonament.

g) "Funcionarialització" d'una part significativa del professorat que es limita "a complir", i dedicació molt fragmentada i poc motivada (amb excepcions que assenyalarem) en les escoles municipals.

5.- El tema del projecte pedagògic el considerem molt important ja que pot prendre's, ara i aquí, de manera especial el seu procés d'elaboració i revisió anual, com un dels índexs més significatius de la qualitat de treball de les escoles. El Seminari té la intenció de treballar més a fons sobre aquest tema, el que suposaria, creiem, una tasca també molt beneficiosa per la formació permanent dels mestres d'adults i, en definitiva, per a la millora de la qualitat de l'ensenyament.

Any inici d'activitats Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 8

B.- Història dels centres.

Data d'inici d'activitats.

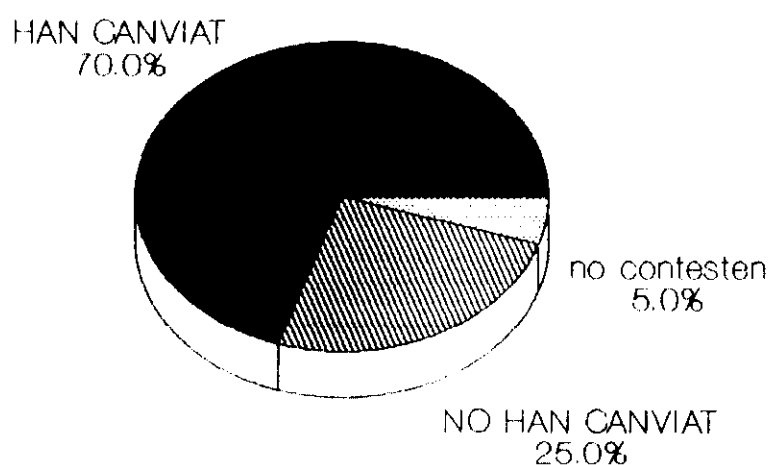
Cal advertir per millor interpretar les dades de la gràfica número 8 que malgrat que prop de la meitat de les escoles inicien les seves activitats entre els anys 1981 i 1985, aquestes són majoritàriament "filles" del Pla d'Ajut Diputació-Ajuntaments⁵.

Com s'ha mencionat ja a la introducció, excepte alguns pocs casos (Arbúcies, Cassà, L'Escala...) les escoles municipals són experiències que en certa manera "comencen" cada curs, ja que no acumulen gaire memòria històrica, bagatge polític/pedagògic, vitalitat, capacitat d'elaborar propostes d'intervenció específiques i adequades a les necessitats reals, entre altres causes per les dificultats d'estructurar un mínim equip de mestres estable motivat.

6.- En la introducció d'aquest treball, on s'ha entrat en detalls sobre la història dels darrers quinze anys de l'educació d'adults a les nostres comarques, s'han donat suficients elements per a valorar i interpretar les dades que l'enquesta ens ha subministrat en aquest apartat.

Canvis d'ubicació

Escoles d'Adults Comarques Gironines

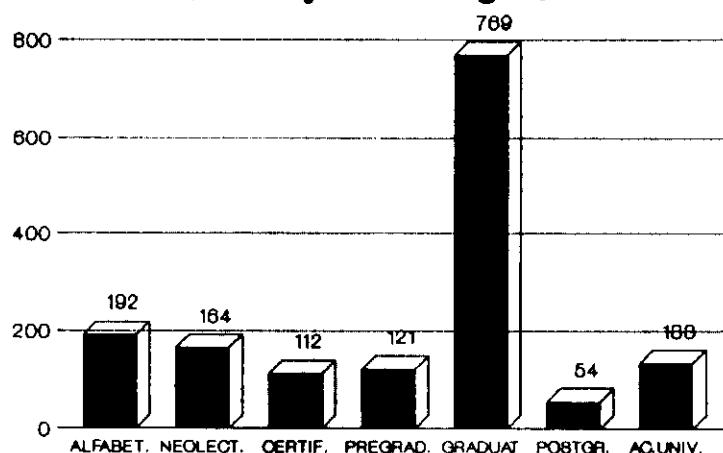
GRÀFICA 9

Canvis d'ubicació.

Cal destacar les respostes a la pregunta sobre si les escoles han tingut canvis d'ubicació al llarg de la seva existència. Com es veu a la gràfica 9, gairebé tres quartes parts dels centres han patit canvis d'ubicació, fet que veiem lligat als ele-

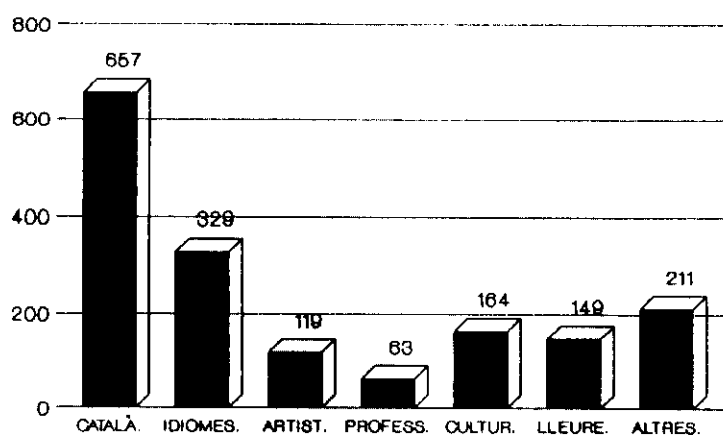
ments citats anteriorment: manca de voluntat política d'incidir en el sector estructurant una xarxa competent i estable, provisionalitat i funcionament precari de la major part d'experiències, etc.

Nombre total d'alumnes (Ensenyament reglat)

GRÀFICA 10

Nombre total d'alumnes (Ensenyament no reglat)

GRÀFICA 11

C.- Activitats de les escoles

Nombre d'alumnes per activitats

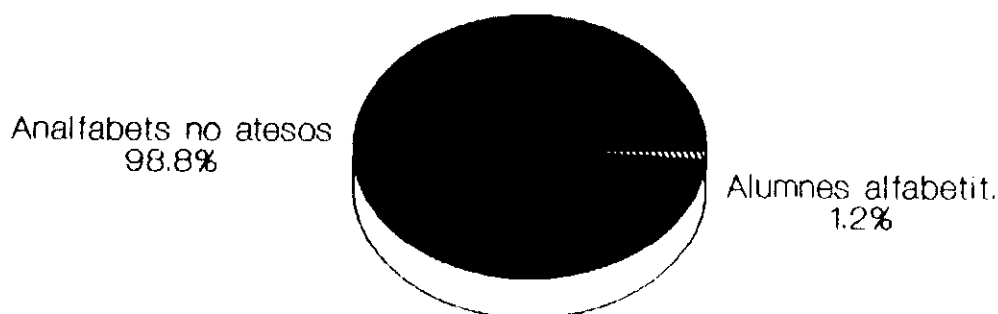
Com es fa evident a la gràfiques número 10 i 11, dins les activitats de les nostres escoles d'adults destaca per la seva importància numèrica el volum d'alumnat que acudeixen a fer cursos de graduat escolar que equivaldria al 48% dels alumnes que acudeixen a se-

guir cursos d'ensenyament reglat. Dins d'aquests ensenyaments, seguirien, a molta distància, el volum d'alumnes matriculats a qualsevol dels altres nivells. Sorpren el poc nombre de cursos i d'alumnes d'alfabetització: un percentatge mínim (12,4% del total d'alumnes d'ensenyament reglat estan matriculats a grups d'alfabetització, i un 10,6% a grups de neolectors), que contrasta amb la nostra realitat social on l'analfabetisme és força elevat i seria un dels problemes més urgents a atendre.

L'analfabetisme a les com. gironines

Percentatge d'analfabets atesos

Total grups alfabetització + neoelectors

Total analfabets estimats: 28.756
Total alfabet. + neoelectors: 356 alumnes

GRÀFICA 12

L'alfabetització a les nostres comarques i ciutats.

No és la nostra intenció fer demagògia amb l'analfabetisme, i som conscients de les dificultats que comporta qualsevol campanya alfabetitzadora ara i aquí, perquè, malgrat l'existència de mitjans materials i humans més que suficients per erradicar l'analfabetisme, ens manca voluntat política i sensibilitat social, especialment si es tracta d'afrontar l'erradicació de l'analfabetisme -absolut i funcional- i d'extendre a tothom l'educació bàsica, en la línia de la Declaració Mundial sobre Educació per a tothom⁷. Però, la importància qualitativa i també quantitativa del problema i l'avinentesa de ser aquest any 1990 que, a proposta de la ONU, la UNESCO ha designat com Any Internacional de l'Alfabetització, ens obliga més en-

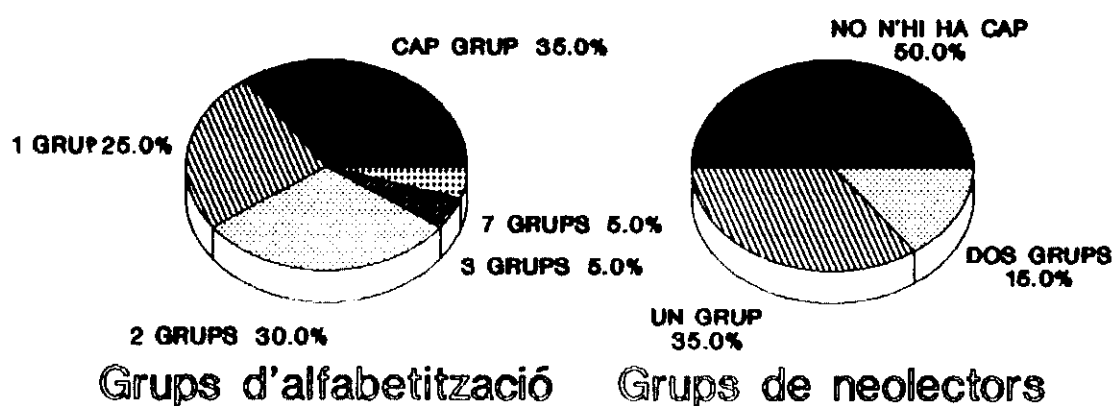
cara a fer algunes consideracions sobre com tracta aquesta problemàtica l'administració responsable a través de les seves escoles d'adults.

Coincideixen gairebé tots els estudis a considerar que el percentatge d'analfabets absoluts de Catalunya es situaria en un 5'8%. Aplicant aquest percentatge a la totalitat d'habitants de les comarques gironines (485.859, vegeu nota a peu de pàgina número 2), i relacionant el resultat d'aquest senzill càlcul amb el nombre d'analfabets atesos en les aules d'alfabetització i de neoelectors de les nostres comarques, el resultat és tant preocupant (per no utilitzar altres qualificatius més contundents) com els que evidencia la gràfica número 12. Baixant al detall de cada comarca i de cada ciutat on hi ha mestres d'adults depenents de la Generalitat, els resultats són els que mostren les gràfiques 14, 15, 16 i 17.

7.- PNQD, UNESCO, (UNICEF i Banc Mundial. Jomtien, Tailàndia, 9 de març de 1990.

L'alfabetització a les escoles

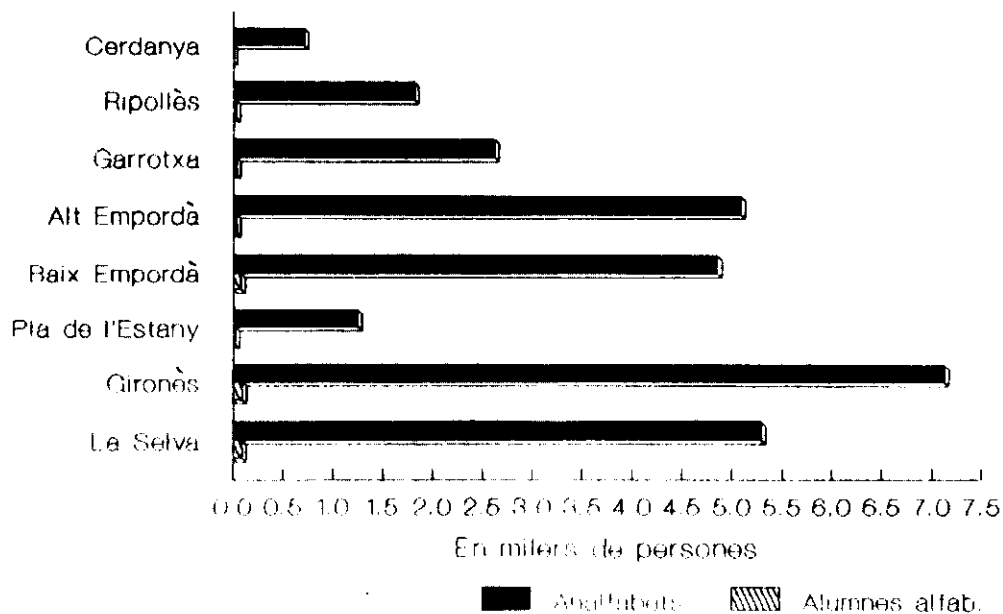
Nombre de grups per escola

GRÀFICA 13

L'analfabetisme a les comarques

Analfabets estimats/alumnes alfabetit.

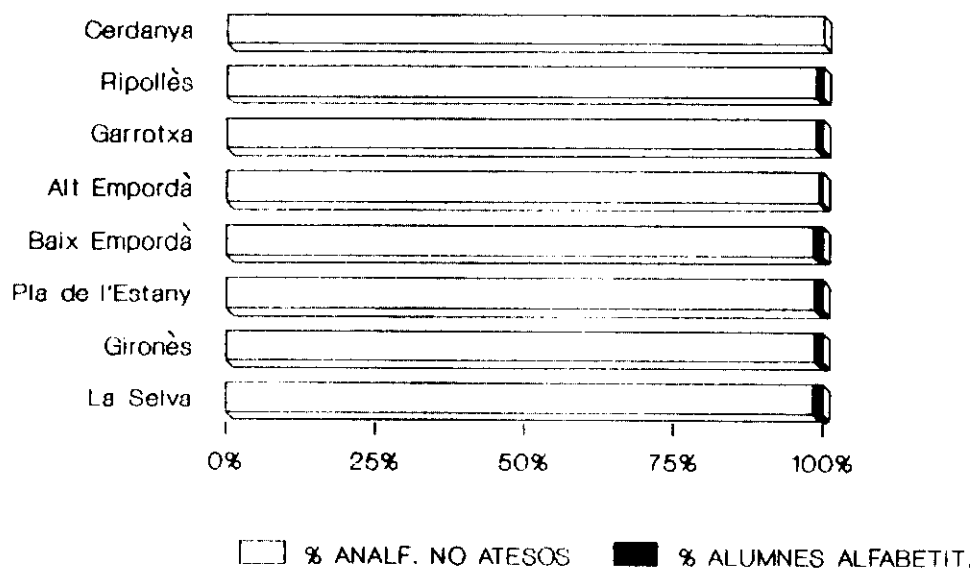

GRÀFICA 14

L'analfabetisme a les comarques

Analfabets estimats/alumnes alfabetit.

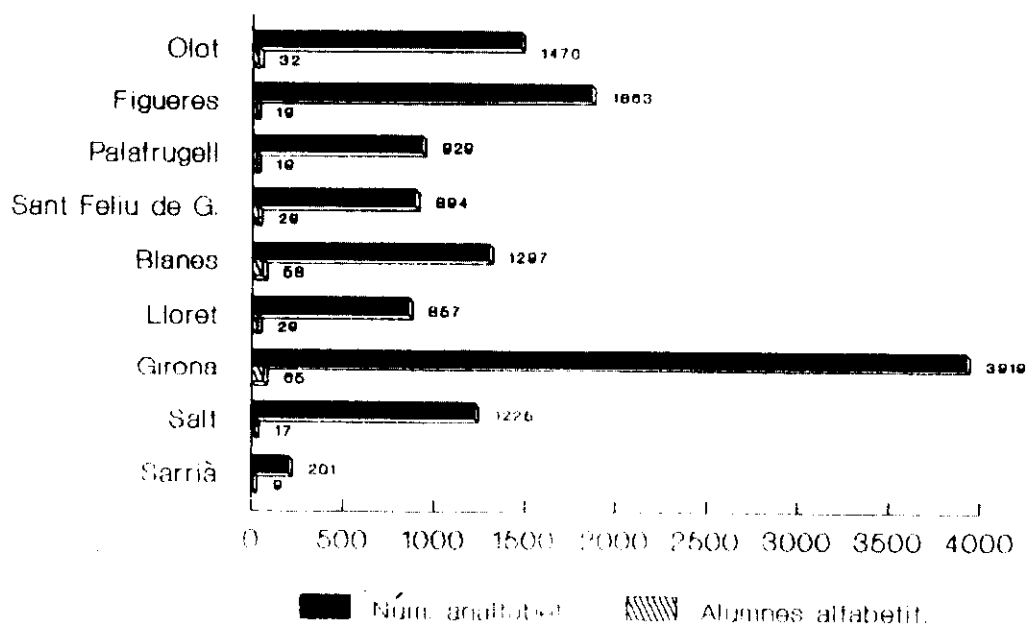
PERCENTATGE D'ANALFABETS ATESOS

GRÀFICA 15

L'analfabetisme a les ciutats

Analfabets estimats/alumnes alfabetit.

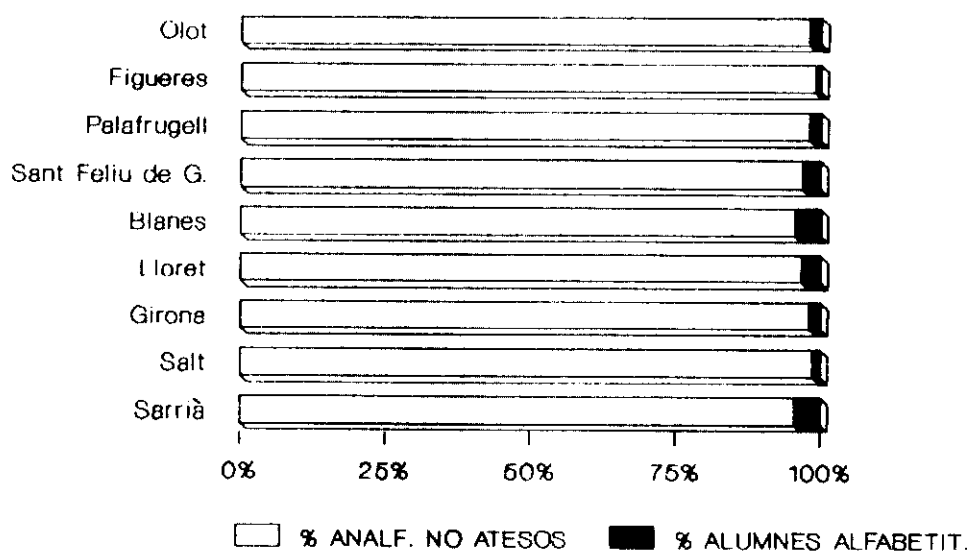

GRÀFICA 16

L'analfabetisme a les ciutats

Analfabets estimats/alumnes alfabetit.

PERCENTATGE D'ANALFABETS ATESOS

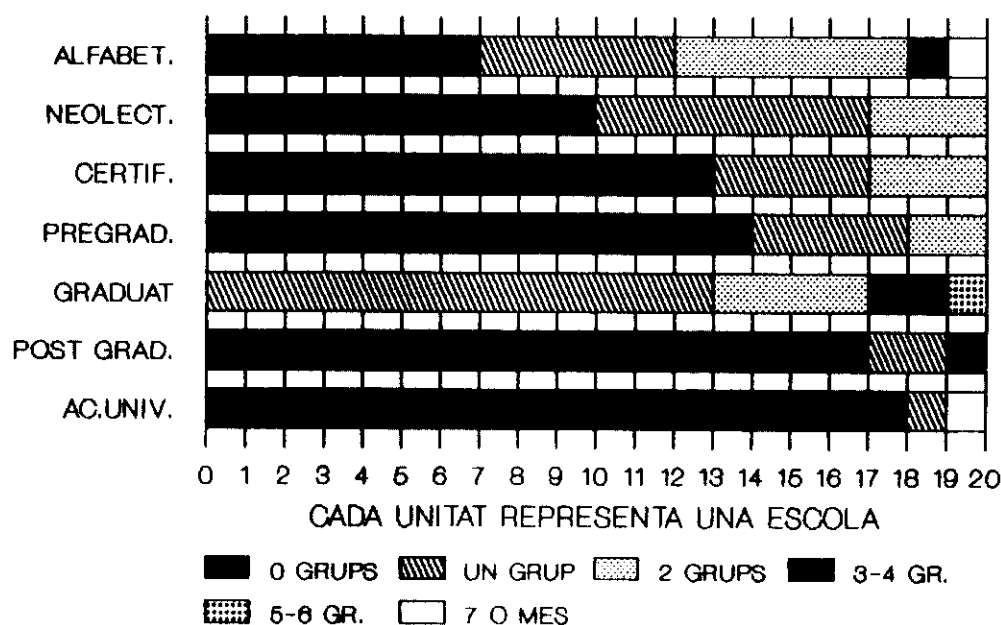

GRÀFICA 17

A les nostres comarques hi ha un 35% d'escoles que no tenen grups d'alfabetització (vegeu gràfiques 13 i 18), i més del 50% que només en tenen 1 o 2 grups. No cal insistir, creiem, en l'absoluta desproporció entre oferta de serveis i necessitats objectives i prioritàries.

Tot i reconèixer que es tracta d'una "demanda opaca" i d'un usuari al que no és fàcil d'arribar, a la vista de les accions empreses per les diferents administracions amb motiu d'aquest Any Internacional, el balanç i les previsions de futur no poden ser més deplorables.

Nombre de grups a cada escola Ensenyament reglat

GRÀFICA 18

Altres activitats.

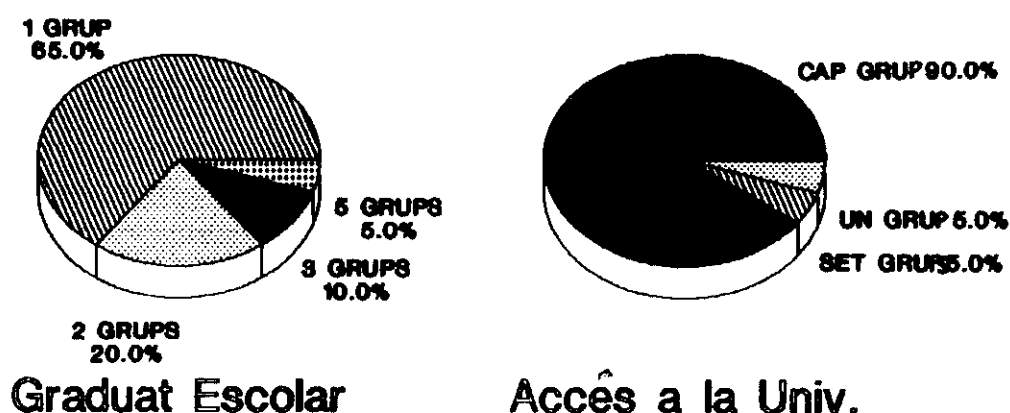
Les gràfiques esmentades posen també de manifest altres desfasaments importants entre el que ofereix l'administració a través de les escoles i les necessitats en altres nivells de l'educació d'adults. Per exemple, un 70% de les escoles no tenen grups de pregraduat, això impossibilita el pas dels alumnes dels primers nivells als nivells superiors. Aquesta manca de disseny d'uns "itineraris de formació" per als adults dificulta enormement l'aprenentatge progressiu i fomenta indirectament l'abandonament escolar.

Com es veu a les gràfiques anteriorment citades, són excepcionals les escoles que imparteixen tots els nivells aconsellables a impartir per facilitar aquesta "promoció" d'un nivell a un altre. Un 87% d'escoles

no tenen grups de post-graduat (gràfica 18) i únicament un 10% ofereix grups d'accés a la universitat per a majors de 25 anys; d'altra banda, una sola escola que ofereix aquesta formació, ho fa mitjançant 7 grups!, i ella sola aplega únicament en aquesta formació gairebé el 8% de tot l'alumnat matriculat a les nostres comarques a ensenyaments reglats.

És evident que la necessitat existeix, i tot fa pensar que la demanda, més o menys explícita, també. El que no hi ha és suficient interès a fer-la emergir, i a vegades ni tant sols s'estimula ni s'acull la que hi ha. Creiem doncs que es pot afirmar taxativament que les escoles d'adults de les comarques gironines no atenen ni de bon tros les necessitats educatives reals,

Nombre de grups a cada escola. El Graduat i l'Accés a la Universitat

GRÀFICA 19

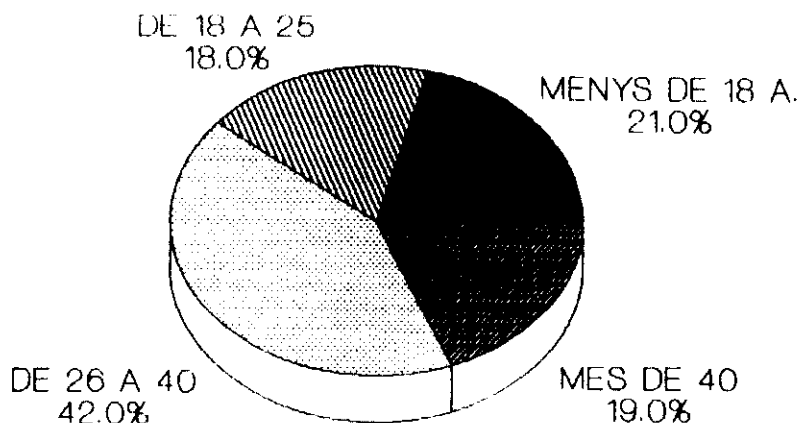
explicitades o no, i que en aquest terreny l'oferta de formació condiona i determina més que la demanda o les necessitats objectives o potencials, invertint el procés que hauria d'aplicar-se des d'una política educativa correcta. També per aquest motiu, la necessitat ja esmentada de disposar d'un mapa escolar d'EPA es fa inajornable.

Els mestres, que no han rebut una formació específica ni disposen de reciclatges ni de formacions permanents, ofereixen l'única formació per la qual han sigut preparats: l'EGB (vegeu gràfiques 18 i 19), i aquesta és una de les causes de l'abundància de cursos de graduat. Més endavant, a l'apartat de les motivacions de l'alumnat, veurem com els mestres creuen que els alumnes estan més motivats per la titulació del que realment ho estan. Això reforça una

vegada més tot el que venim dient sobre la relació "perversa" entre oferta i demanda en aquestes àrees de formació, ja que aquest convenciment que els alumnes "busquen titulacions" respondria de fet més a altres interessos, entre ells als dels mestres, que no pas als dels alumnes...

Dins de l'ensenyament reglat hi trobem també a més d'una insuficient i inadequada graduació -com acabem de veure- també una gran diversitat de nivells (fins a 9!) degut a l'absoluta disparitat de criteris que té en compte cada escola a l'hora de decidir la seva estructuració davant la inadequació ja denunciada més amunt de les normatives provinents de l'administració responsable. Aquesta unificació de criteris i de denominacions seria molt convenient.

L'edat dels alumnes Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 20

Ensenyaments no reglats.

La majoria de les nostres escoles, a la vista de la gràfica 11, sembla que juguin un paper important en la normalització lingüística impartint diversos cursos en diversos grups de català. En realitat, en molts casos, l'escola d'adults el que fa és acollir iniciatives provinents d'altres entitats (Direcció General de Política Lingüística, Cambres de Comerç...).

La diversitat de denominacions i de criteris per a estructurar els diversos nivells i activitats és encara més important en els ensenyaments no reglats. Convindria, per clarificar les responsabilitats i els continguts dels projectes pedagògics de les nostres escoles d'adults, distingir entre quines formacions no reglades formen part del currículum formatiu decidit pel claustre de professors (allà on n'hi ha, i si no decidit pel responsable tècnic o polític de l'escola), i quines formacions es fan dins de l'estructura de l'escola (en col.laboració o simplement juxtaposades sense cap coordinació) sense ser assumides per l'escola com a formacions pròpies; això és vàlid tant pels cursos d'idiomes moderns, com pels de cuina, macramé, etc. Aquesta clarificació seria convenient no solament en les escoles que depenen directament de l'administració autonòmica com de les municipals on aquesta situació és encara més poc definida.

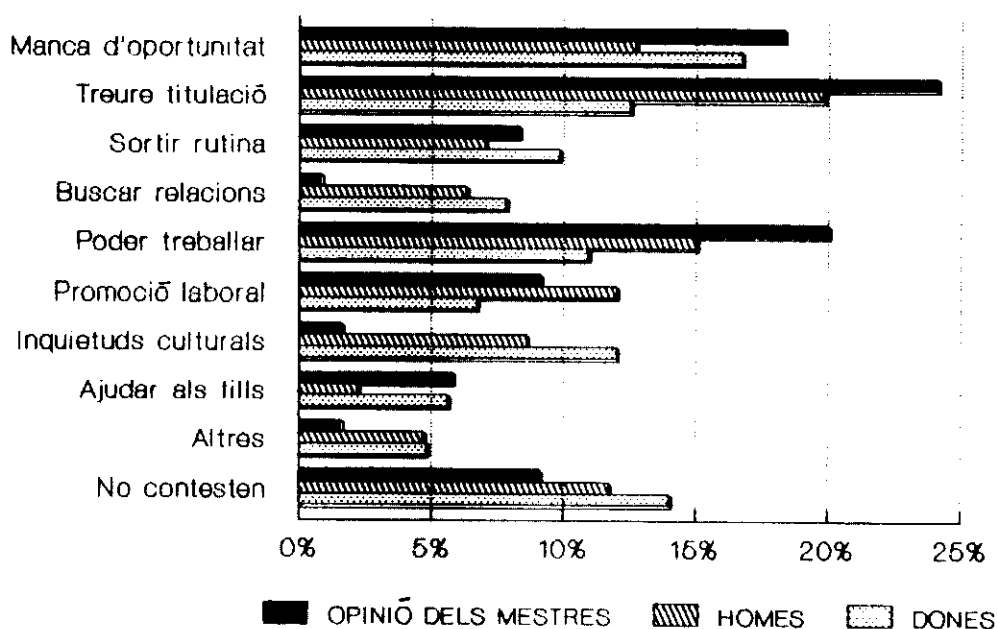
D.- Dades dels alumnes.

L'evolució que ha sofert el tipus d'alumnat de les nostres escoles d'adults els darrers anys, és espectacular, especialment pel que fa a les seves edats. S'observa com hem passat d'una majoria d'alumnes realment "adults" a prop d'un 40% d'alumnes d'edat inferior als 25 anys (vegeu gràfica 20), la major part dels quals provenen del "fracàs" escolar de l'educació general bàsica, i que gairebé, sempre acudeixen a l'educació d'adults més pressionats -per la família o altres instàncies- que motivats, buscant una nova (i generalment més fàcil) possibilitat de treure's el graduat escolar. També en alguns casos en aquesta població adolescent es veu (sovint amb poc convenciment) que a través del seu pas per l'escola d'adults tindran majors possibilitats de poder accedir a un treball ja que molts d'ells són aturats.

En realitat aquestes motivacions (el títol, la feina) hi són, però com pot veure's a la gràfica 21 els mestres creuen que aquest afany de poder accedir a un treball o de treure una titulació és molt més important del que en realitat és⁸. Sorpren la poca "sensibilitat" dels mestres a percebre que els alumnes també acudeixen a les escoles per inquietuds culturals o simplement per buscar relacions. D'altra banda, ja dèiem abans que, amb tota probabilitat, aquesta deformació

8.- Les dades de les motivacions dels alumnes s'han extret d'una enquesta que va administrar-se els mateixos dies que es va administrar l'enquesta a les escoles que comentem, i que va ser contestada per un total de 839 alumnes de diversos nivells i diverses poblacions de totes les comarques gironines.

Motivacions de l'alumnat Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 21

en la percepció dels mestres va relacionada amb la seva preparació i disposició per a treballar en l'EGB i la carència d'una formació específica per a treballar amb adults. Per això creuen que la major motivació de l'alumne de les escoles d'adults és obtenir títols que si bé són indispensables per a seguir estudis superiors, d'altra banda i cal dir-ho, no sempre van correlacionats amb majors possibilitats reals d'obtenir una feina, o al menys amb una capacitat professional superior.

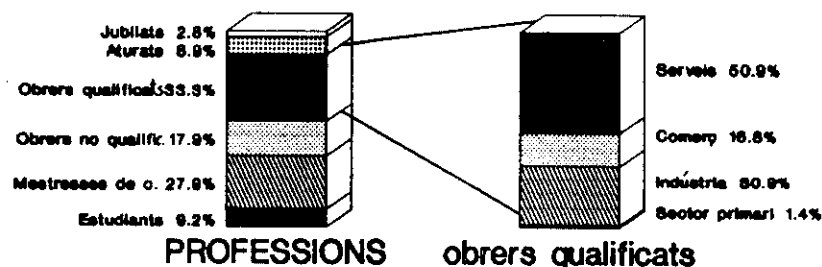
Les darreres observacions sobre les diferents percepcions de les motivacions dels alumnes per part d'aquests o dels mestres no ens ha de fer perdre de vista la importància del que es comentava al començament d'aquest apartat: és preocupant que les escoles d'adults es vagin transformant en centres d'educació compensatòria dels fracassos de l'EGB.

Creure que amb la "Reforma" es resoldrà aquest problema creiem que és pecar d'excessiva ingenuïtat. Tampoc en aquest terreny hi ha normatives ni orientacions pedagògiques que ens facin ser optimistes respecte a la possibilitat de canvis qualitatius significatius en aquesta problemàtica.

Alguns centres s'han vist fins i tot, en la necessitat d'inventar-se "condicions" per a la matriculació (per exemple augmentar l'edat mínima per a accedir a una escola d'adults, norma, de fet, il·legal) davant la necessitat de contenir aquesta demanda d'educació compensatòria, o de "guarderia d'adolescents en atur" com ha sigut qualificada per algú.

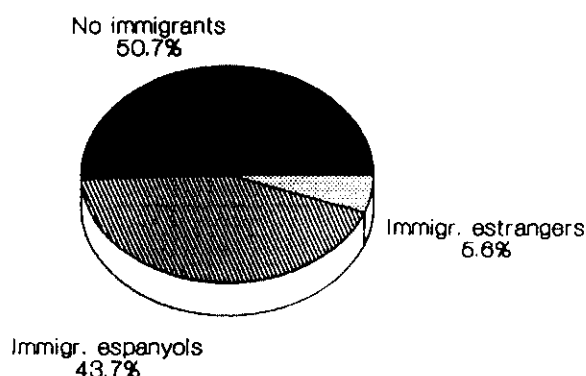
Aquest tipus d'alumnat majoritari i el condicionament de l'oferta de les escoles fa que les motivacions dels alumnes siguin les que es manifesten en la gràfica número 21.

Professions dels alumnes Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 22

Alumnes immigrants Escoles d'Adults Comarques Gironines

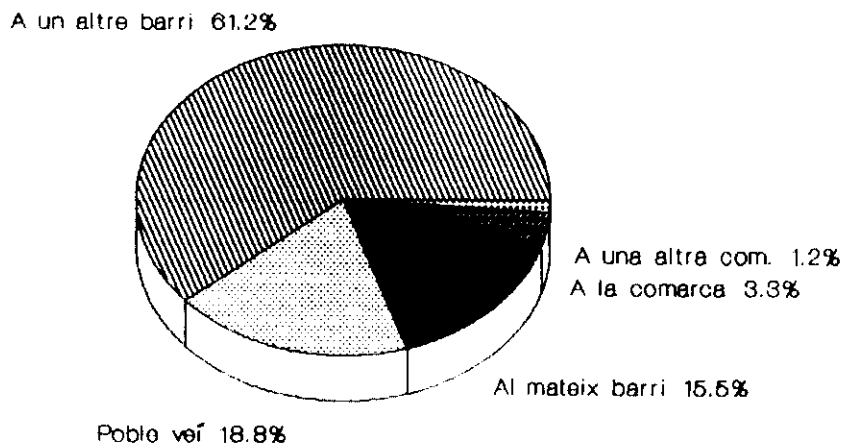

GRÀFICA 23

Entre l'alumnat de les nostres escoles també les dones són majoria respecte als homes (59%), éssent molt més important aquesta diferència en els nivells més elementals. Juguen a favor d'aquest fet, a més d'una més deficient formació bàsica (tres trets característics, per exemple, del grup que reuneix més analfabets en qualsevol cultura són: el fet de ser persones grans, d'extracció rural i dones), una major disponibilitat -hi ha un nombre important de mestreses de casa, vegeu gràfica 22-, més afany de superació a causa sovint de l'estímul de la formació dels fills i la necessitat d'ajudar-los en els seus deures escolars (veure les diferències al respecte entre homes i dones a la gràfica 21), i també que, en definitiva, en la nostra cultura sembla ser que la dona té més pressions culturals difuses per a superar-se.

Pràcticament un de cada dos alumnes de les nostres escoles és immigrant (gràfica 23). Cal observar que l'enquesta ha sigut molt poc "fina" en aquest apartat sobre la immigració al no contemplar la segona generació d'immigrants. Probablement, aquesta segona generació constituïria un nombre molt significatiu d'aquest 50,7% de "no immigrants". Seria però un error considerar que d'aquestes afirmacions se'n desprén que les escoles d'adults "no són necessàries" per a les comunitats autòctones. Un estudi una mica rigorós evidenciaria un nombre important de catalans de parla i d'origen familiar entre els analfabets no atesos de la gràfica 12. Per tot plegat, i atenent, a més a més, a la força creixent de les immigracions dels anomenats "refugiats econòmics", caldria dedicar una especial atenció al tema de l'EPA i l'immigració.

Lloc de residència dels alumnes Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 24

D'atra banda, dèiem al pròleg que la presència dels immigrants procedents del Tercer Món és cada vegada més important. Les escoles d'adults, desbordades per una demanda de persones procedents de cultures àgrafes, d'alfabetització, de coneixement de les llengües autòctones, de qualificació cultural/professional, etc. al veure's absolutament mancades de recursos i de models o criteris d'intervenció, se'n surten com poden del problema, quasi sempre en funció de la motivació personal o la sensibilitat i la solidaritat individual d'algún mestre. Si hi hagués un mínim suport en aquest sentit es multiplicaria tant l'eficàcia de la tasca del professorat com la presència d'aquests treballadors estrangers en les nostres aules, i s'hi mantindrien els pocs que ara ho intenten, però que abandonen en no poder seguir unes metodologies sovint deficitàries per als mateixos alumnes autòctons⁹.

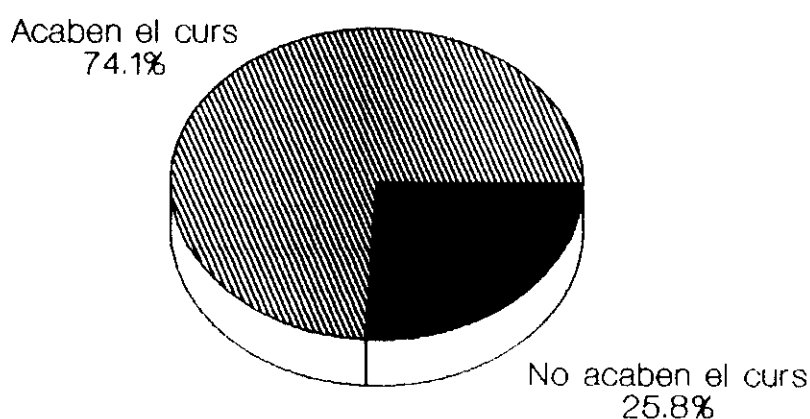
Assumint el risc de ser potser massa reiteratius, no ens cansarem de manifestar, donada la seva im-

portància i actualitat, que és especialment lamentable, i més encara en aquest Any Internacional de l'Alfabetització, aquesta absoluta falta de previsió en l'elaboració de models concrets d'intervenció dels quals estem absolutament mancats si tenim en compte que, segons totes les previsions, aquest fenomen anirà en augment per la nostra situació geogràfica i econòmica d'una manera imparable en els propers anys. Caldria, per una vegada, anticipar-se als esdeveniments, treballar amb una certa visió de futur i no limitar-se a intentar resoldre precipitadament els problemes quan ja s'han fet crònics.

La gràfica 24 ens reafirma en el que ja hem denunciat anteriorment: l'absoluta falta de coherència en la ubicació de les escoles que sovint no estan on haurien d'estar, i la manca de planificació d'activitats (concentració de pràcticament tota la oferta de determinats ensenyaments en un sol poble).

9.- Cal fer una distinció entre el treballador estranger amb un nivell acadèmic determinat, alfabetitzat, amb una certa qualificació professional, etc. que acudeix a les nostres escoles -no solament a les que es veuen sotmeses a major presència de turistes-residents, per a perfeccionar el seu castellà o per intentar homologar algun nivell d'estudis, o simplement per interès cultural o de relacionar-se, de l'estranger procedent del Magreb, de Senegal, de Gàmbia... sovint analfabet, sempre procedint d'una riquíssima cultura ancestral, però amb molts pocs punts de contacte amb la nostra. En aquest segon cas, no es pot confondre la igualtat amb l'igualitarisme. No es pot caure en el simplisme de creure que "tractant-los igual que a tot-hom afavorim la seva integració". En un primer moment, i la pràctica ens ho demostra continuament, es fa indispensable un tractament específic, una discriminació positiva que els permeti a partir de llavors seguir uns estudis convencionals.

Abandonament escolar Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 25

És en els resultats exposats en la gràfica 25 que el desacord entre els resultats obtinguts i la nostra experiència personal com a mestres d'adults (unida a una bona dosi de sinceritat autocrítica) ha sigut més notable. Ja advertim al pròleg les nostres limitacions i condicionaments al ser "art i part" en la temàtica analitzada a través d'aquesta enquesta, i per aquest motiu, la nostra impossible imparcialitat en l'anàlisi dels resultats. Per tant creiem que, basant-nos principalment en la nostra experiència personal, que lamentablement l'abandonament escolar és molt més elevat, aproximant-se sovint al 50% -quan no el depassa-. Varia, però, de manera molt important en funció dels diferents nivells, la zona on està ubicada l'escola (interior o costa), l'edat dels alumnes...

Seria bo d'analitzar les causes d'aquesta més que possible diferència entre les respostes a l'enquesta i la realitat. Podriem avançar algunes hipòtesis a verificar:

a) Hi ha una percepció per part dels mestres que l'abandonament escolar és un índex de mala qua-

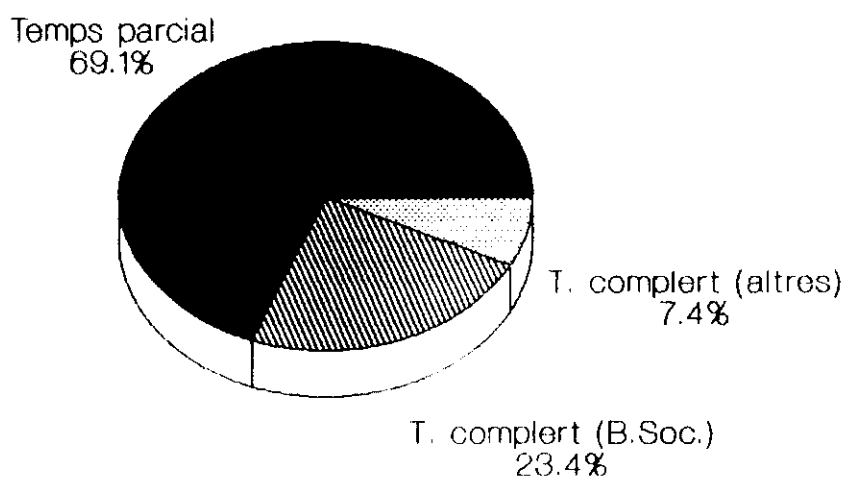
litat pedagògica, cosa que no sempre és certa ja que hi influeixen també de manera tant o més important la inestabilitat laboral o caracterial dels alumnes, o altres factors psicosocials que serien molt importants d'analitzar, insistim, en detall.

b) Pot ser, també, que aquesta resposta sigui pel temor que una constatació "oficial" d'una disminució de l'alumnat repercuteixi negativament en la dotació de recursos personals o materials a les escoles. Per aquest motiu és possible que es minimitzin les xifres d'abandonament.

c) La confusió, esmentada abans i que es dona en moltes escoles, entre els conceptes "alumne" i "matrícula" també pot afavorir aquestes dades poc creïbles, en la nostra opinió.

d) I també el fet que no està ben establert el criteri de considerar que un alumne ha abandonat la seva formació per la rigidesa de la temporalització dels cursos i activitats programats -han de "durar" un curs acadèmic-

Dedicació del professorat Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 26

E.- Dades del professorat

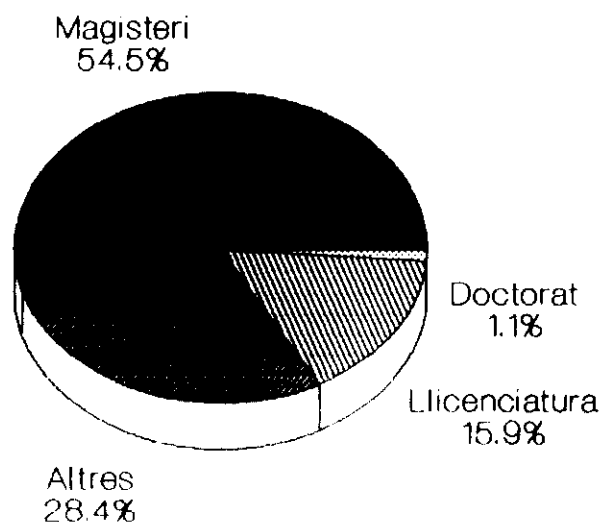
Dedicació i motivacions

El nombre total de mestres d'educació d'adults a les comarques gironines era el curs 87-88 de 94 persones en les 20 escoles que es van enquestar. D'aquests, 65 s'hi dedicaven a temps parcial (veure gràfica 26). Tot fa pensar que aquests mestres treballen principalment a les escoles d'adults municipals, i que la major part d'ells -com veurem més tard- estan pagats per hores i sense cap contracte laboral (més del 42% en aquesta situació! gràfiques 30 i 31).

Dels 29 restants, que tenen dedicació a temps complert, 22 són funcionaris depenents del Departament d'Ensenyament de la Generalitat, però adscrits al de Benestar Social.

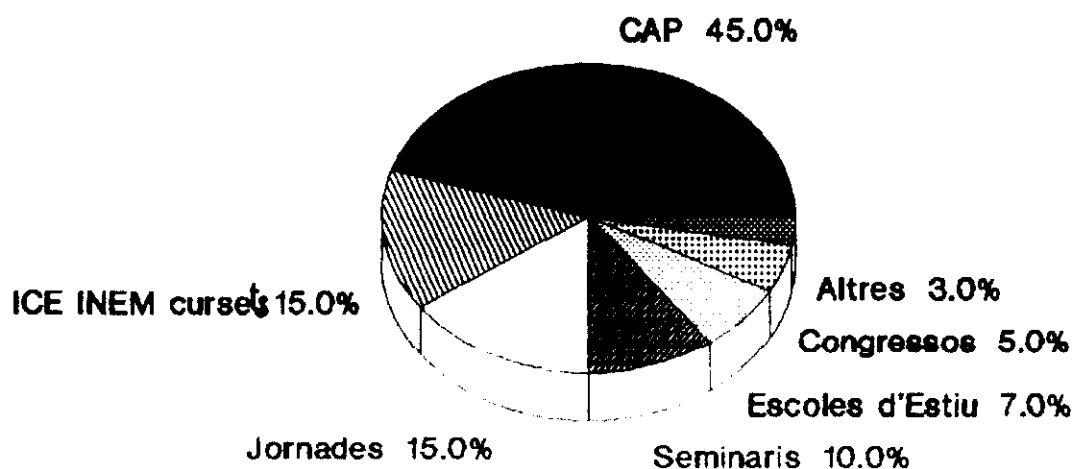
Entre aquests darrers hi ha els mestres d'educació compensatòria. Aquests provenen d'un conveni signat entre el Ministeri d'Educació i Ciència i la Generalitat de Catalunya per dotar a les comarques gironines (gener del 1983) de quatre mestres (que s'ampliarien posteriorment a 6), destinats bàsicament a "tasques compensatòries" en escoles d'adults amb problemes especials d'alumnes analfabets o amb diversa problemàtica social. En la pràctica, la seva dedicació no s'ha diferenciat especialment de la dels altres mestres, ni s'han rendibilitzat adequadament els recursos disponibles a través d'aquest programa.

Titulacions del professorat Escoles d'Adults Comarques Gironines

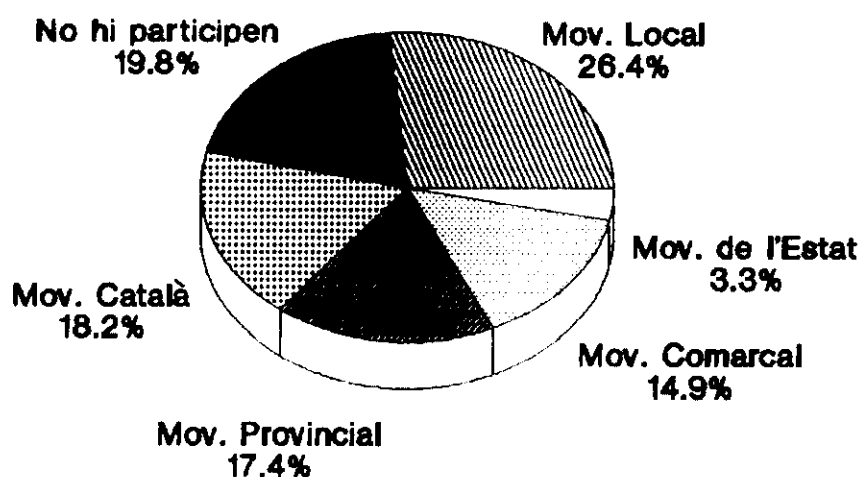
GRÀFICA 27

Formació específica del professorat per treballar amb adults

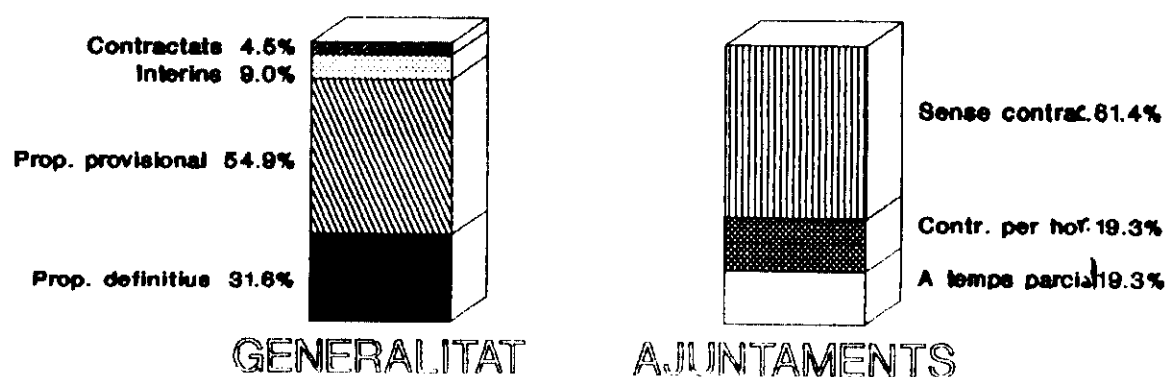
GRÀFICA 28

Participació del professorat en el moviment d'educació d'adults

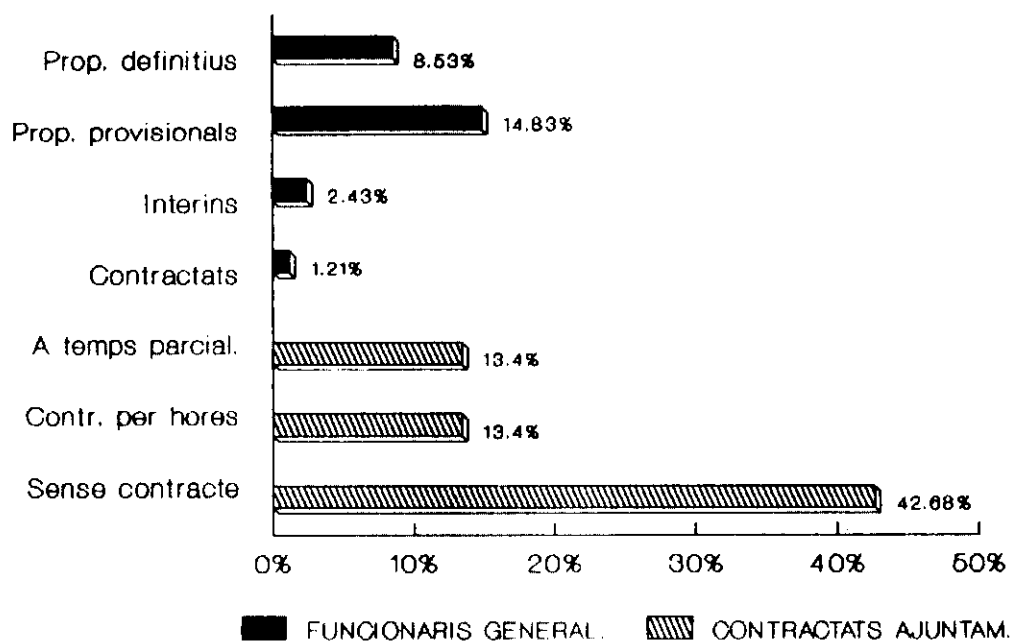
GRÀFICA 29

Escoles d'Adults Comarques Gironines Contracte laboral dels professors

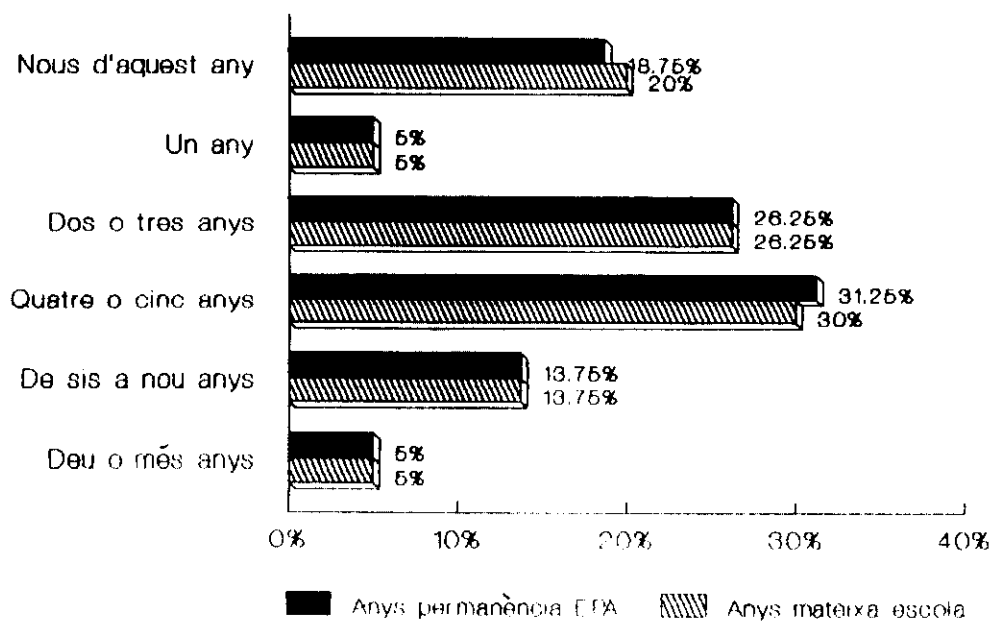
GRÀFICA 30

Escoles d'Adults Comarques Gironines Contracte laboral dels professors

GRÀFICA 31

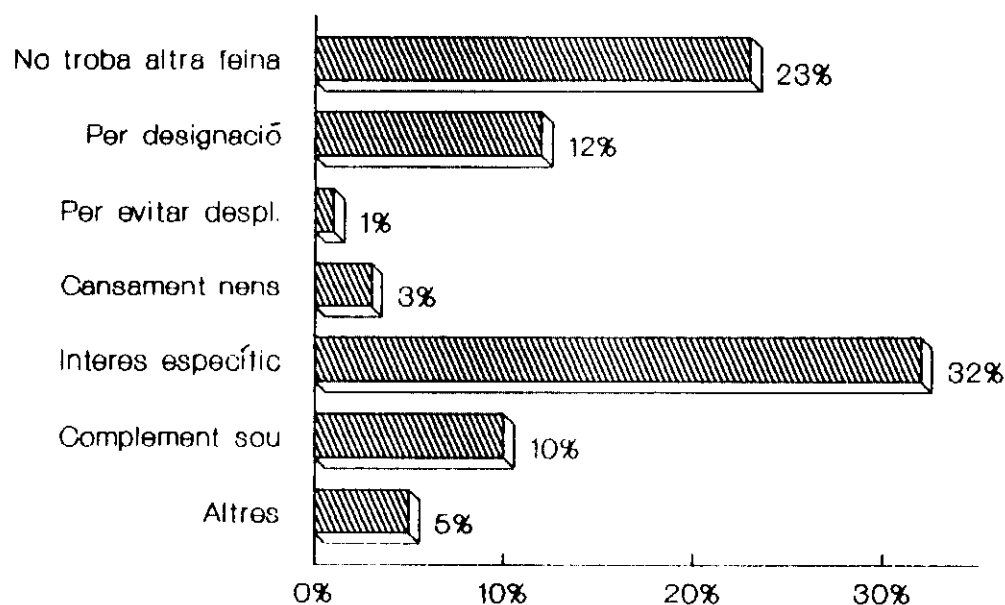
Anys d'experiència del professorat Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 32

Motivacions del professorat

Per què s'han dedicat a EPA

GRÀFICA 33

Donada aquesta no especificitat d'aquests professionals, fa temps que vénen reivindicant la seva incorporació a la xarxa convencional. En ocasions, la permanència i l'enquistament de determinades situacions administratives que en el seu origen foren creades per resoldre un problema específic, generen una inestabilitat laboral i professional perillosíssima ja que situa al mestre en una posició de "deure un favor" no se sap ben bé a qui, i que fa que es senti amb l'amenaça d'una espasa de Damocles penjant damunt seu permanentment. En aquest apartat de les situacions administratives "enquistades" hi ha determinades comissions de serveis que poden abocar a greus problemes laborals, com ha passat recentment a les nostres comarques.

De les dades que comentàvem anteriorment i de les que es presenten a les gràfiques 26 a la 33, se'n pot extreure també:

a) Que la gran majoria de mestres que es dediquen a l'educació d'adults a les comarques gironines són de les escoles municipals, i que segons es veu molts han iniciat la seva dedicació a aquest camp per motius ben aliens a una motiva-

ció específica (no troben altra feina, com a complement del sou...), i que en moltes ocasions aquesta és la seva primera porta al món laboral i en concret a la docència.

b) Que excepte una minoria que podem considerar els "històrics" i que van aconseguir la seva feina en l'educació d'adults a força de reivindicacions, la major part de funcionaris hi han accedit per motius administratius (per "llista" o designació, per evitar desplaçaments...)

c) Que el treball en el camp de l'educació d'adults per part dels mestres de les escoles municipals, més sovint del que seria desitjable, es queda reduït a un activitat complementària, a una generació d'un sobresou. Que, lamentablement, no acostuma a donar-se en aquest col·lectiu una preparació específica per a la realització de la tasca que tenen encomanada -encara menys que en els dependents d'altres administracions-, i que la manca d'estabilitat laboral i de projecte global d'escola dificulta més encara la optimització de les seves possibilitats com a educadors.

Formació específica

En general cal considerar-la inexistent. Per començar, la major part dels mestres d'adults han fet la seva formació bàsica a les escoles de Magisteri o de Professorat d'EGB, on no han sentit ni una paraula sobre educació o formació d'adults. Per la nostra experiència personal més que per les dades que subministra l'enquesta sabem que la formació ha de fer-se en hores no lectives i sense cap ajut ni subvenció per part de l'administració. D'aquesta manera alguns mestres poden assistir a algun curs o jornada que, tot sigui dit, tampoc són massa abundants en el panorama migradíssim de possibilitats de formació permanent específica (s'han començat a impartir, després de l'administració de l'enquesta, cursos de post-grau i "masters" a Barcelona).

Per aquests motius, reiteradament i des de fa molts anys, s'està demanant per part dels membres més conscienciats del col·lectiu la regulació de l'especialització en educació d'adults dins les actuals escoles universitàries i dels cursos d'adaptació pedagògica per als professionals que provenen d'altres especialitats.

L'administració competent en la matèria no ha fet cap pas per a facilitar aquesta formació específica dels seus professionals. Al contrari, els ha oblidat fins a l'extrem de no incloure'ls dins un projecte de Pla Institucional de Formació i Actualització del Professorat que no contempla cap programa per als mestres d'adults.

Una altra manera de treballar per a aquesta formació permanent i específica la pot representar la participació en el moviment d'educació d'adults (i aquí una vegada més, al estar implicats en els continguts i resultats d'aquesta enquesta, ens veiem obligats a anar més enllà del seu comentari estricte). Els que reflexa la gràfica 29 són sorprenents: pel coneixement que tenim del "moviment d'educació d'adults" existent en les nostres comarques, a la nostra "província" o als nostres pobles, ens fa tèmer que la pregunta ha sigut contestada prenent una cosa per altra. Una mica més de rigor en la definició de l'expressió "moviment

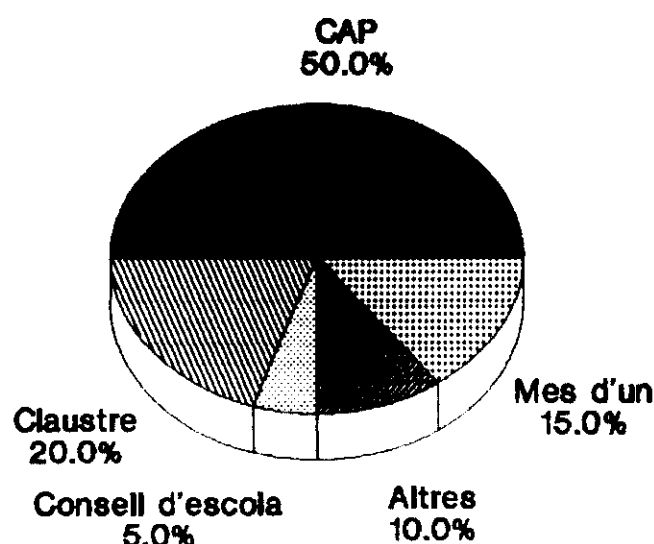
d'educació d'adults" faria augmentar molt considerablement la superfície del sector "no hi participen". Els resultats representats en aquesta gràfica evidencien no solament una confusió en la resposta, sinó també en la definició i concreció de la pregunta.

Antiguitat en educació d'adults.

A la vista dels resultats obtinguts, i en especial els reflectits a la gràfica número 32, creiem que es pot concloure que:

- a) Els mestres que porten més de cinc anys treballant en educació permanent d'adults són, en general, qui depenen de la Generalitat. En aquest grup hi ha pràcticament una absoluta immobilitat pel que fa a possibles canvis d'escola, especialment des que es van crear les places d'EPA (1986-87) i es va deixar de participar en el concurs de trasllats general d'EGB.
- b) Pel que fa als altres mestres tampoc hi ha una mobilitat digna de tenir-se en compte com demostra l'esmentada gràfica número 32 on pràcticament es superposen els anys de permanència en EPA amb els anys de permanència a la mateixa escola. El grup entre un i cinc anys d'experiència està format bàsicament per mestres d'escoles municipals ja que no hi ha hagut possibilitats d'accés a la xarxa pública dependent de la Generalitat.
- c) L'elevat percentatge de mestres nous (20%) s'acumularia, per les mateixes raons anunciades, a les escoles municipals, i caldria interpretar-ho com una mostra més de la precarietat de les condicions de treball. Aquest percentatge no és degut a ampliacions de plantilla sinó, amb tota probabilitat i donades les seves condicions laborals, a la inestabilitat i descontentament del col·lectiu que es veu obligat a plegar i cedir la seva feina als substituïts. Segurament es podria contrastar com es repeteix aquesta mobilitat en altres cursos acadèmics.

Òrgans de gestió de les escoles Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 34

.F.- Gestió del centre.

Òrgans de gestió

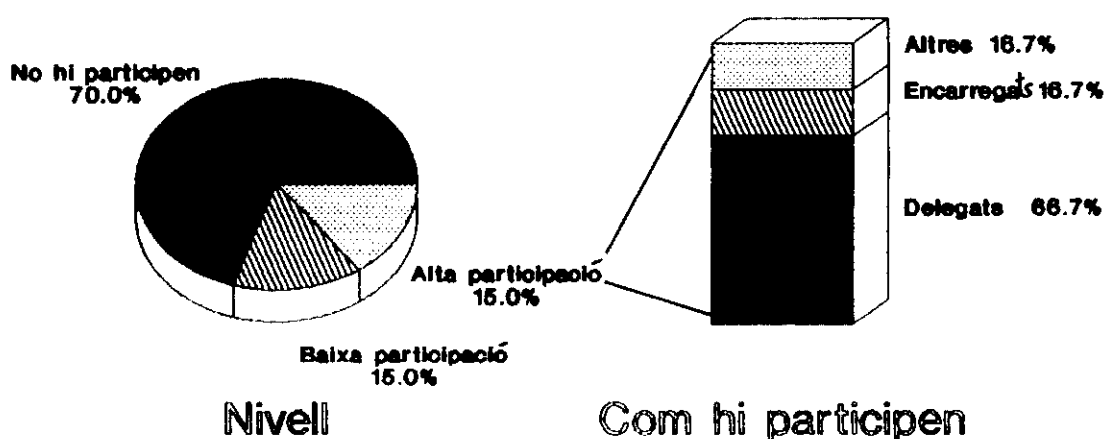
Sorprèn veure en la gràfica 34 com la meitat de les escoles no tenen cap òrgan de govern, de participació i/o de gestió. Seria interessant d'aprofundir sobre el funcionament real d'aquestes escoles. És possible que en la formulació de la pregunta no s'hagi inclòs alguna forma d'estructuració del seu funcionament, tot i que la possibilitat "altres òrgans de gestió" permetia aquesta resposta. El que sí és segur és que una quantitat important de les escoles de les nostres comarques o no funcionen com a organismes articulats, o no funcionen segons els models coneguts més propis d'altres centres educatius. Es podria formular la hipòtesi que a les escoles depenents de la Generalitat la gestió està en mans de la voluntat del mestre i que en les municipals està en la voluntat del responsable polític. El que sembla generalitzable és la manca d'estructures orgàniques, la qual cosa reforça la provisionalitat tantes vegades esmentada, i la manca d'arrelament i de continuïtat d'aquestes escoles, malgrat que una aproximació superficial ens pugui fer pensar el contrari.

El claustre de professors, en un 20% de les escoles, és l'òrgan de gestió més habitual. És bastant lamentable constatar que més de la meitat de les escoles d'adults de les comarques gironines ni tant sols tenen una estructura organitzativa de claustre de professors. Una vegada més, cal assenyalar la responsabilitat de l'administració que no dóna ni models, ni normatives, ni facilitats, ni estímuls; ni disposa de controls de qualitat eficients.

Participació dels alumnes

Coherent amb la manca d'estructures orgàniques que constatem a l'apartat anterior, la gràfica número 35 ens indica com, de fet, en la major part de les nostres escoles no hi ha participació de l'alumnat en el funcionament de l'escola. No pot ser d'altra manera donades unes estructures organitzatives internes tan febles.

Participació dels alumnes en la marxa del centre

GRÀFICA 35

Podríem atribuir-ho també al fet que unes motivacions molt utilitàries o instrumentals de l'alumnat (treure un títol o cobrir un espai de lleure) no ajuden que hi hagi una voluntat participativa. És fàcil caure en justificacions com: aquesta formació és una activitat "residual", els alumnes ja venen prou cansats a l'escola després d'una jornada laboral, no cal esperar una participació més acord amb un plantejament realment educatiu de les escoles d'adults. Cal aquí fer un toc d'atenció: no podem resignar-nos de cap manera a transformar les nostres escoles en espais d'instrucció, d'aprenentatges instrumentals. I això és vàlid per a qualsevol nivell o activitat. La participació dels alumnes en l'escola i la implicació personal ha d'estimular-se per part de l'equip pedagògic, quan no es doni espontàniament, i ser un dels objectius pedagògics fonamentals i no una qüestió anecdòtica o purament "desitjable".

També cal reconèixer que la permanència curta de l'alumnat i l'alt índex d'abandonament comentat condicionen de manera molt important aquesta manca

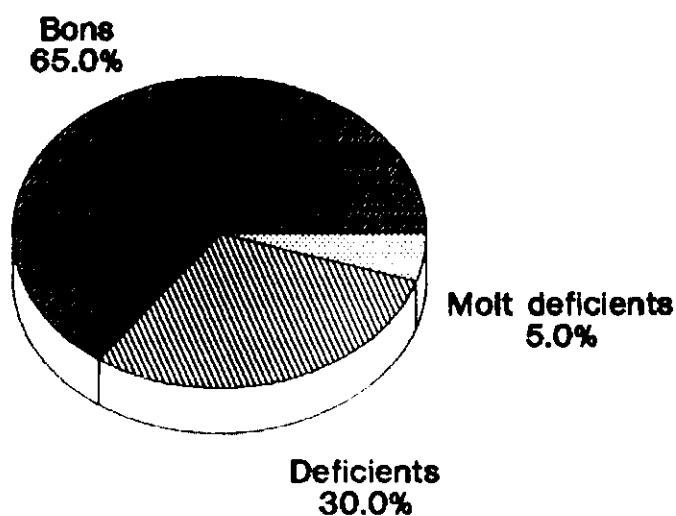
de participació dels alumnes. Però, per contra, cal destacar també "l'abandonament" d'alguns mestres de la seva responsabilitat, no únicament instructiva, sinó també educativa. Així, posant com a exemple l'alfabetització, s'obliden que reduir-la al seus aspectes purament instrumentals equival a no haver entès els objectius més bàsics de la tasca de l'alfabetitzador.

En les escoles que es dona participació dels alumnes el tipus més habitual és el de delegats de curs (4 escoles).

Aquesta manca d'estructures orgàniques i d'institucionalització de les nostres escoles d'adults també queden reflectides quan examinem la seva relació amb altres institucions i organismes exteriors (com veurem més endavant) o en el fet que un 65% no tingui representació al Consell Escolar Municipal.

Tampoc en aquest camp hi ha normatives, models o estímuls per part de l'administració.

Valoració global dels equipaments Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 36

G.- Els equipaments.

Les gràfiques número 36, 37 i 38 ens donen els resultats de les preguntes que es feien en l'enquesta referents als equipaments de les escoles d'adults de les comarques de Girona. Una primera aproximació a aquests resultats evidencia que, en general, els equipaments es consideren bons en un 65% de les escoles, éssent molt deficients, en conjunt, només els equipaments d'una d'elles.

Podem matitzar més aquesta primera visió ja que pel que sembla la major part de les escoles no tenen una "identitat espacial" pròpia ja que van de rellogades en haver de compartir els locals d'altres entitats i en ocasions fins i tot els serveis. En el cas dels locals aquesta circumstància es dona en una proporció molt elevada: un 70% d'escoles no té locals propis, i en altres equipaments el grau de subordinació a altres entitats oscil·la entre un 40 i un 50% d'escoles, són els casos de material àudio-visual, biblioteca, mobiliari i dotacions per sortides.

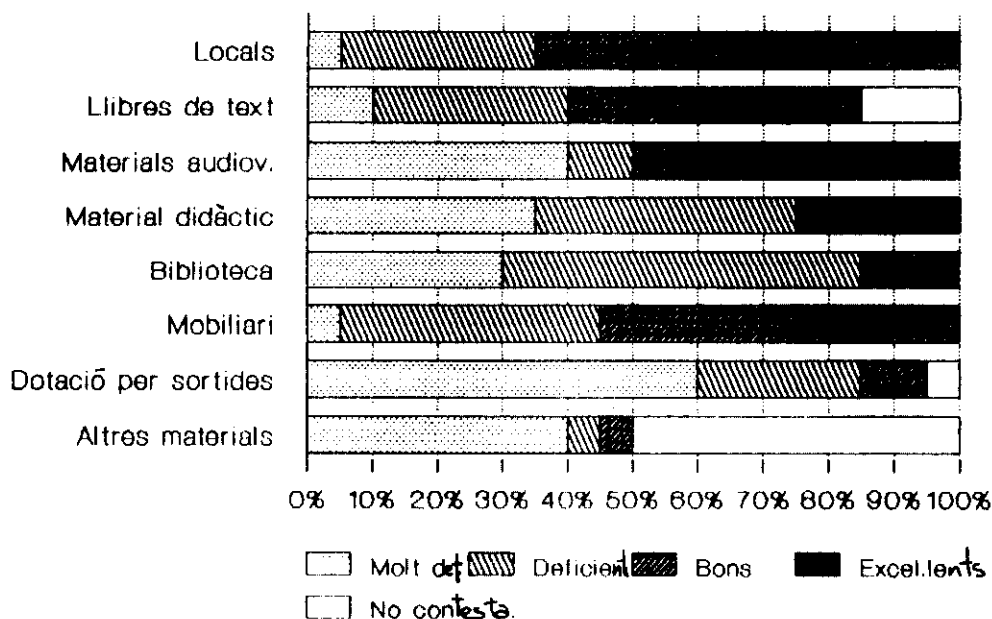
Fins i tot en el cas tant específic dels llibres de text en un 20% dels casos (!) no són exclusius de l'escola d'adults.

Aquesta manca d'equipaments propis caldria relacionar-la amb la manca d'institucionalització i d'estructures orgàniques comentada a l'apartat anterior, i en general, amb la precarietat i la provisionalitat amb què funciona en les nostres comarques l'educació permanent d'adults.

Respecte a les deficiències més assenyalades són les que fan referència al material per treballar en un sentit ampli: material àudio-visual, didàctic, dotacions per sortides, biblioteca... Aquí la valoració de molt deficient oscil·la entre un 60 i un 30% segons els casos.

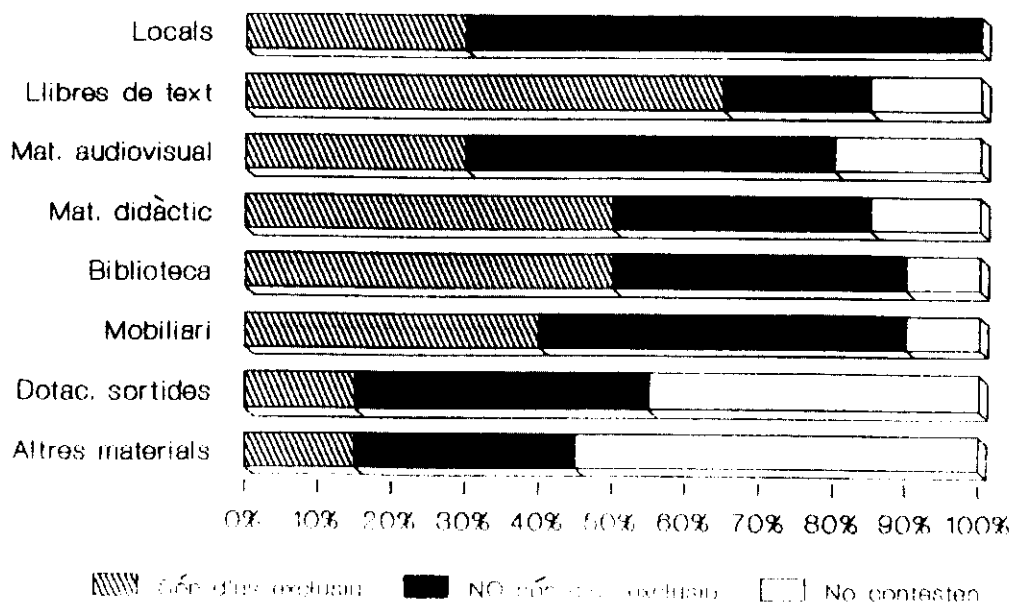
Respecte als equipaments es pot resumir dient que el local i el mobiliari són bons en una majoria, però no d'ús exclusiu, i que el material didàctic sol ser molt deficient.

Valoració detallada d'equipaments Escoles d'Adults Comarques Gironines

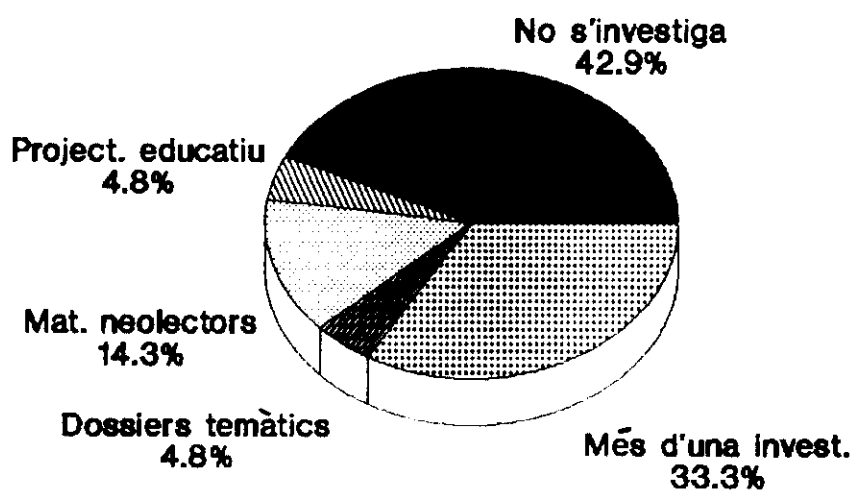
GRÀFICA 37

Exclusivitat dels equipaments Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 38

Elaboració de material i recerca Escoles d'Adults Comarques Gironines

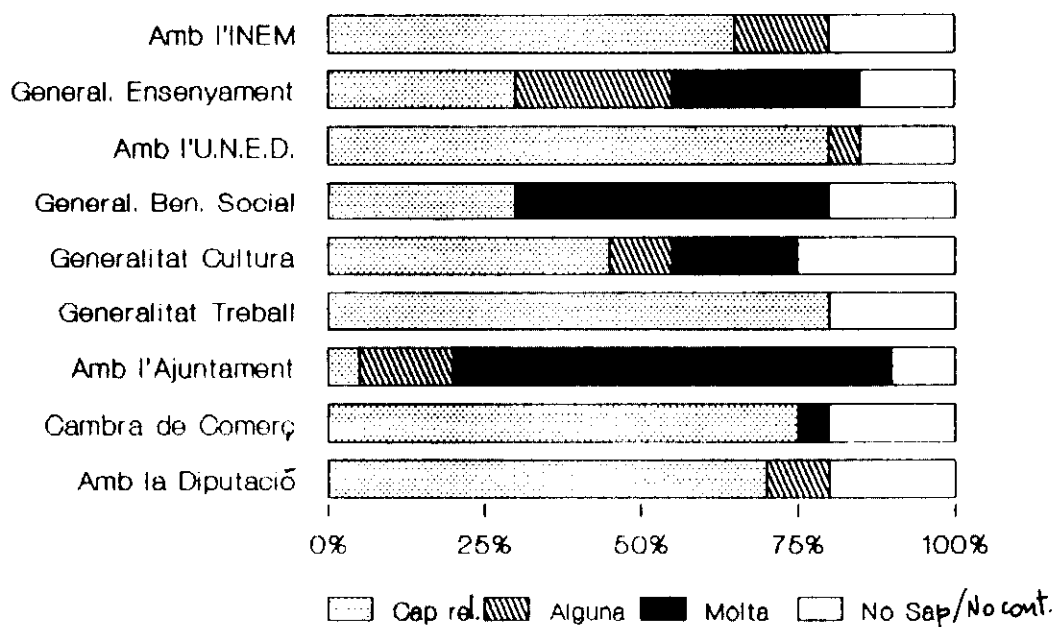
GRÀFICA 39

H.- La investigació.

Sorpren que segons els resultats de la gràfica 39 únicament un 45% dels centres afirmi que no es fa investigació en la seva escola quan el 75% ha afirmat que no tenen projecte pedagògic o ideari formulat per escrit. A més a més únicament un 5% investiga en l'elaboració i seguiment de l'esmentat projecte pedagògic. La resta, més que investigació dona la impressió que es tracta de preparació de materials de classe (materials per a neolectors, dossiers temàtics...).

Com passava en la pregunta referent a la participació en el moviment d'educació d'adults, no s'ha acotat prèviament el que s'entenia en aquest cas per "recerca o investigació" i s'ha fet passar bou per bèstia grossa. Tot i això, malgrat les dades poden portar a una certa confusió, la falta de preparació específica dels professionals i les característiques pròpies de la tasca d'educació d'adults, farien esperar unes cotes més elevades de preocupació per la recerca.

Relacions institucionals externes Escoles d'Adults Comarques Gironines

GRÀFICA 40

I.- Les relacions externes.

Es destaquen en aquesta gràfica (número 40) aquelles relacions institucionals externes que vénen obligades per la dependència jurídica de les escoles, és a dir amb els ajuntaments respectius si són municipals, i amb Benestar Social les que depenen d'aquest organisme.

La consideració que una escola d'adults hauria de ser una cèl.lula viva i ben articulada dins el teixit social per a intentar fer una feina una mica eficaç, sembla ser una pura especulació teòrica allunyada de la realitat i dels hàbits quotidians. Una educació d'adults aïllada, sense uns vasos comunicants permanents entre ella i el món del treball i la formació professional, el món de la cultura, etc. està condemnada a ser simplement una expendeduria de títols o un club d'esplai.

Caldria veure les facilitats i oportunitats reals per a establir aquestes imprescindibles relacions, però sembla evident que, ara i aquí, les nostres escoles d'adults es caracteritzen en la seva gran majoria per no tenir gairebé cap col.laboració significativa amb l'exterior que no siguin les obligades per la burocrà-

cia o els tràmits administratius que estan sotmeses.

És clar que també caldria aquí fer un toc d'atenció al "desencis" conseqüent a la implantació de la democràcia, en el sentit que hom esperava una "funció educativa" més clara, valenta i decidida per part dels partits, els sindicats i qualsevol administració implicada en millorar el nivell i sobretot la qualitat de vida de les persones, ja sigui des del punt de vista de les atencions que mereixen en tant que ciutadans, treballadors, votants, etc. No s'han complert aquestes expectatives, ni de moment es veuen signes que facin preveure un canvi en aquest sentit de manera significativa. La comparació amb les intervencions en aquesta línia per part d'altres països europeus és lamentable. Creiem que cal entendre l'educació d'adults com un projecte de desenvolupament psico-social i laboral comunitari, que és competència i que hauria d'implicar a qualsevol institució pública (sense voler amb aquesta afirmació igualir les responsabilitats específiques de determinades administracions). La responsabilitat sobre la manca de relacions entre escoles d'adults i institucions no pot carregar-se, doncs, exclusivament a les escoles.

Conclusions

a) Resum de les principals dades subministrades per l'enquesta.

Els centres

1.- Un 70% de les escoles d'adults de les comarques gironines depenen o bé de la iniciativa municipal exclusivament (55%) o bé de solucions mixtes. La xarxa d'escoles dependents directament de l'administració autonòmica, que és qui en té plenes competències, no arriba a una tercera part.

2.- Aquesta doble xarxa posa de manifest:

- a) Una escassa voluntat política per part de l'administració competent de consolidar aquest servei públic.
- b) Una mínima possibilitat de control envers l'oferta i la qualitat d'aquests serveis.
- c) La permanent provisionalitat del sistema educatiu per als adults.
- d) Una enorme dificultat de consolidar models útils, de seleccionar i formar al professorat i de millorar els serveis educatius impartits.
- e) La necessitat d'un mapa escolar d'educació d'adults que racionalitzi i prioritzi les intervencions.

3.- Excepte en alguns pocs casos les escoles municipals són experiències que, en certa manera "comencen" cada curs, al no poder acumular bagatge polític/pedagògic ni consolidar equips de mestres estables i motivats.

4.- La distribució d'aquesta doble xarxa sovint no es correspon a les necessitats reals de la població. Hi ha zones i determinats grups socials molt deficitàriament atesos.

5.- Tres de cada quatre centres no tenen projecte pedagògic.

6.- No existeix cap control de qualitat regulat, ni assessorament tècnic sobre aquests serveis (EAPs, Inspecció, etc.)

7.- Tres quartes parts dels centres han patit canvis d'ubicació.

8.- La meitat dels centres no tenen cap òrgan de govern, participació i/o gestió.

9.- Un 70% d'escoles no té locals propis i prop de la meitat han de fer servir els equipaments (mobiliari, audiovisuals, biblioteca...) d'altres entitats.

10.- En general, les nostres escoles d'adults no mantenen col.laboracions significatives amb altres entitats cíviques, formatives...

Els serveis educatius

1.- Prop de la meitat de l'alumnat d'ensenyament reglat segueix cursos de graduat escolar, és mínima la matriculació als grups d'alfabetització. Una de cada tres escoles d'adults no fa alfabetització.

2.- No existeixen uns "itineraris de formació" que facilitin el progrés formatiu dels alumnes fomentant-se així l'abandonament escolar. En cap escola s'ofereix des de l'alfabetització fins a l'accès a la universitat.

3.- Les escoles d'adults de les comarques gironines no atenen les necessitats educatives reals. És la oferta de formació que condiona la demanda i no al revés.

4.- No hi ha criteris generals ni de programació ni de prioritjació dels ensenyaments no reglats.

Els alumnes

1.- En els darrers anys s'ha passat d'una majoria d'alumnes realment "adults" a prop d'un 40% d'alumnes menors de 25 anys, provinents en gran part del fracàs escolar d'EGB, i més pressionats -per diversos factors- que motivats.

2.- Són majoria les dones respecte als homes, especialment en els nivells més elementals.

3.- Pràcticament un de cada dos alumnes de les nostres escoles és un immigrant. La presència dels procedents del Tercer Món és cada vegada més important.

4.- L'abandonament escolar és molt alt, tot i que varia de manera significativa segons els nivells, comarca, edats...

5.- En el govern i la gestió de la majoria de les nostres escoles no hi ha participació de l'alumnat.

6.- Dos de cada tres escoles no té representació en el Consell Escolar Municipal.

Els mestres

1.- El 70% dels mestres d'adults tenen una dedicació parcial a l'escola, i la meitat d'ells no tenen cap contracte laboral.

2.- La major part dels mestres han accedit a la seva feina o bé per motius administratius (per "llista", desplaçaments, ...) o bé per altres motius extraprofessionals (no trobar altra feina, com a complement del sou...). En moltes ocasions és la seva primera feina.

3.- En general, cal considerar inexistent la formació específica en educació d'adults en la majoria de mestres.

4.- En els mestres que depenen de la Generalitat no es dona mobilitat pel que fa a possibles canvis d'escola. En canvi la precarietat de les condicions de treball de molts mestres d'escoles municipals comporta un elevat percentatge de mobilitat deguda als canvis anuals de plantilla.

b.- Una reflexió final

Els resultats del nostre treball ens confirmen una vegada més que és innegable la situació de precarietat en què es troba l'educació de les persones adultes a

les comarques gironines, i que són cada vegada més urgents els canvis (qualitatius i quantitius) que facin possible una oferta de serveis educatius ajustada a les necessitats d'una societat que aspira al progrés, al benestar social i a una millora de la seva qualitat de vida. Els reptes econòmics, socials, culturals... que ens planteja el moment actual fan encara més necessaris i urgents aquests canvis en l'educació per possibilitar que esdevingui l'eina bàsica per aconseguir les aspiracions esmentades.

Ara i aquí, aquests canvis han d'afectar tant a aspectes estructurals com metodològics i professionals, ja que no poden quedar-se només en una ampliació de dotacions humanes o materials. Aquesta millora dels recursos és també naturalment imprescindible, però hauria d'estar subordinada i condicionada a una reordenació en profunditat del sector.

En aquest Any Internacional de l'Alfabetització, de manera especial, és obligat reclamar una atenció preferent, una decidida discriminació positiva envers aquells col·lectius més reiteradament oblidats quan no marginats.

És indispensable també estructurar la formació específica del professorat, així com estimular les iniciatives existents i potenciar-ne de noves en el sentit d'elaborar models d'intervenció més adequats a noves realitats i a noves necessitats (explícites o encobertes) a les que ni donem ni sabem donar respostes adequades.

Voldríem finalment expressar que l'objectiu del nostre treball -i els que esperem continuar realitzant des del Seminari d'Estudis sobre Educació d'Adults- és, únicament, col·laborar amb les administracions competents i els sectors socials interessats en una millora de l'educació de les persones adultes de les nostres comarques. Aquesta és, i no cap altra, la nostra intenció. Des d'aquesta disposició, i responent a la crida de l'Any Internacional de l'Alfabetització, oferim aquest treball a totes aquelles persones que han treballat i treballen per millorar la seva formació i la dels seus conciutadans.

Apèndix

Model d'enquesta utilitzada

C) ACTIVITATS DE L'ESCOLA

11.- Formació reglada que s'imparteix amb especificació del nombre d'alumnes

	<u>Núm. Alum.</u>	<u>Núm. Grups</u>
11.1.- Alfabetització.....	-----	-----
11.2.- Neoelectors.....	-----	-----
11.3.- Certificat.....	-----	-----
11.4.- Pregraduat.....	-----	-----
11.5.- Graduat.....	-----	-----
11.6.- Postgraduat.....	-----	-----
11.7.- Majors de 25 anys..	-----	-----
11.8.- Altres.....	-----	-----
(especificar)_____		

12.- Formació no reglada

	<u>N. alum.</u>	<u>N. grups</u>	<u>(intenció del centre)</u>		
			<u>cultural</u>	<u>ocupac.</u>	<u>lleure</u>
12.1.- Català.....	-----	-----	-----	-----	-----
12.2.- Altres idiomes.....	-----	-----	-----	-----	-----
12.3.- Tallers artístics.....	-----	-----	-----	-----	-----
12.4.- Tallers professionals...	-----	-----	-----	-----	-----
12.5.- Activitats culturals....	-----	-----	-----	-----	-----
12.6.- Activitats de lleure....	-----	-----	-----	-----	-----
12.7.- Altres.....	-----	-----	-----	-----	-----
(especificar)_____					

13.- Quines activitats de formació d'adults no reglada es realitzen a la localitat fora de l'escola? (Indiqueu, si us és possible, el nombre aproximat d'alumnes).

	<u>alumnes</u>	<u>entitat organitzadora</u>
13.1.- Català.....	-----	-----
13.2.- Altres idiomes.....	-----	-----
13.3.- Tallers artístics.....	-----	-----
13.4.- Tallers professionals...	-----	-----
13.5.- Activitats culturals....	-----	-----
13.6.- Activitats de lleure....	-----	-----
13.7.- Altres.....	-----	-----
(especificar)_____		

D) DADES DELS ALUMNES

14.- Hi ha condicions d'edat en la matriculació?

14.1.- No

14.2.- Sí. Quines _____

15.- Proporció d'homes entre els matriculats: _____ %

16.- Proporció d'alumnes més joves de 18 anys: _____ %

17.- Proporció de més joves de 25 anys: _____ %

18.- Proporció de més grans de 40 anys: _____ %

19.- Les tres motivacions més característiques de l'alumnat, per grups:
(Poseu un número d'ordre de l'1 al tres a cada columna)

	<u>homes</u>	<u>dones</u>	<u>joves</u>	<u>adults</u>	<u>vells</u>
19.1.- No haver tingut oportunitat abans.....	-----	-----	-----	-----	-----
19.2.- Treure's una titolació.....	-----	-----	-----	-----	-----
19.3.- Sortir de la rutina diària.....	-----	-----	-----	-----	-----
19.4.- Buscar noves relacions.....	-----	-----	-----	-----	-----
19.5.- Poder accedir a un treball.....	-----	-----	-----	-----	-----
19.6.- Recerca de promoció laboral.....	-----	-----	-----	-----	-----
19.7.- Recerca d'espais cult. al seu nivell....	-----	-----	-----	-----	-----
19.8.- Ajudar als fills en edat escolar.....	-----	-----	-----	-----	-----
19.9.- Altres.....	-----	-----	-----	-----	-----
(Especificar)_____					

- 20.- Quines professions identifiquen l'alumnat?
- 20.1.- % Estudiants _____
- 20.2.- % Mestresses de casa _____
- 20.3.- % Peons i obrers no qualificats _____
- 20.4.- % Obrers qualificats o especialistes _____
- 20.4.1.- % Sector primari _____
- 20.4.2.- % Indústria _____
- 20.4.3.- % Comerç _____
- 20.4.4.- % Serveis _____
- 20.4.5.- % Altres _____
- (especificar _____)
- 20.5.- % Aturats _____
- 20.6.- % Jubilats _____
- 20.7.- % Altres _____
- (especificar _____)
- 21.- Hi ha presència de persones immigrades?
- 21.1.- No _____
- 21.2.- Sí _____
- 21.2.1.- % De la resta de l'estat _____
- (especificar _____)
- 21.2.2.- % De minories estrangeres _____
- (especificar _____)
- 22.- De quin entorn geogràfic procedeixen els alumnes?
- 22.1.- % Del mateix barri _____
- 22.2.- % De la localitat _____
- 22.3.- % De municipis veïns _____
- 22.4.- % De la comarca _____
- 23.- Quina distància recorren per acudir a l'escola?
- 23.1.- % Menys de 5 quilòmetres _____
- 23.2.- % De 5 a 10 quilòmetres _____
- 23.3.- % Més de 10 quilòmetres _____
- 24.- Percentatge d'alumnes que no van acabar el curs l'any passat _____ %

E) DADES DEL PROFESSORAT

- 25.- Nombre de mestres amb dedicació exclusiva _____
- Segons el codi de les preguntes 11 i 12:
- 25.1.- Quines matèries ensenyen? _____
- 25.2.- A quins tallers participen? _____
- 26.- Nombre de mestres amb dedicació plena _____
- Segons el codi de les preguntes 11 i 12:
- 26.1.- Quines matèries ensenyen? _____
- 26.2.- A quins tallers participen? _____
- 27.- Nombre de mestres amb dedicació parcial _____
- Segons el codi de les preguntes 11 i 12:
- 27.1.- Quines matèries ensenyen? _____
- 27.2.- A quins tallers participen? _____
- 28.- S'han incorporat directament a l'ensenyament d'adults?
- 28.1.- Sí. Quants? _____
- 28.2.- No. Quants? _____
- 29.- Quines titulacions tenen? Especifiqueu-ne el nombre:
- 29.1.- Magisteri _____
- 29.2.- Llicenciatura _____
- (quines? _____)
- 29.3.- Doctorat _____
- 29.4.- (quins? _____)
- 29.5.- Altres _____
- (especificar _____)
- 29.6.- Cap _____

30.- Han fet alguna preparació especial per treballar amb adults?

	<u>nombre professors</u>	<u>nombre cursos</u>
30.1.- Cursos (ICE INEM ...)	_____	_____
30.2.- Postgrau	_____	_____
30.3.- Escoles d'estiu	_____	_____
30.4.- Seminaris	_____	_____
30.5.- Congressos	_____	_____
30.6.- Jornades	_____	_____
30.7.- Altres	_____	_____

(especificar _____)

31.- Participen en el moviment d'educació d'adults?

	<u>nombre</u>
31.1.- A nivell local	_____
31.2.- Comarcal	_____
31.3.- Provincial	_____
31.4.- Català	_____
31.5.- De l'estat	_____
31.6.- No hi participen	_____

32.- Tipus de contracte laboral:

	<u>nombre</u>
32.1.- <u>Funcionaris Generalitat</u> propietaris definitius	_____
32.2.- Idem propietaris provisionals	_____
32.3.- Idem interins	_____
32.4.- Idem contractats	_____
32.5.- <u>Contractats Municipi</u> contracte indefinit	_____
32.6.- Idem contracte temps parcial	_____
32.7.- Idem contracte per hores	_____
32.8.- Sense contracte per hores	_____
32.9.- Altres	_____

(especificar _____)

33.- Nombre de mestres del programa d'educació compensatòria _____

34.- Nombre d'anys de permanència

	<u>En educ. adults</u>	<u>En l'escola</u>
34.1.- Nous d'aquest any	_____	_____
34.2.- Un any	_____	_____
34.3.- Dos o tres anys	_____	_____
34.4.- Quatre o cinc anys	_____	_____
34.5.- De sis a nou anys	_____	_____
34.6.- Deu o més anys	_____	_____

35.- Per què s'han dedicat a l'educació d'adults?

	<u>nombre</u>
35.1.- Per llista, barem, designació Delegació	_____
35.2.- Per evitar desplaçament	_____
35.3.- Cansament del magisteri convencional	_____
35.4.- Especial interès en la formació d'adults	_____
35.5.- Com a complement del sou	_____
35.6.- No troba altra feina	_____
35.7.- Altres	_____

(especificar _____)

36.- Els nomenaments s'han obtingut amb pressió?

36.1.- Sí, quants? _____
36.2.- No, cap.

F) GESTIO DEL CENTRE

37.- Quins òrgans de gestió hi ha a l'escola i qui els integra?

	<u>Integrat per:</u>
37.1.- Claustre	_____
37.2.- Assemblea	_____
37.3.- Consell d'escola	_____
37.4.- Comissió d'activitats	_____
37.5.- Altres (especificar)	_____
37.6.- Cap	_____

38.- Hi participen efectivament els alumnes?

- 38.1.- Alta participació
- 38.2.- Baixa participació
 - 38.2.1.- S'ha d'insistir
 - 38.2.2.- No cal insistir
- 38.4.- No hi participen

39.- Cóm hi participen?

- 39.1.- Delegats de cursos
- 39.2.- Assemblees de cursos
- 39.3.- Encarregats de funcions
- 39.4.- Altres
(especificar _____)

40.- Teniu representació al Consell Escolar Municipal?

- 40.1.- Sí
- 40.2.- No

G) ELS EQUIPAMENTS

41.- Valoreu els equipaments que utilitzeu

	<u>excel.</u>	<u>bons</u>	<u>defic.</u>	<u>molt defic.</u>
41.1.- Locals.....	----	----	----	----
41.2.- Llibres de text.....	----	----	----	----
41.3.- Material audiovisual (vídeo, cassette...)	----	----	----	----
41.4.- Material didàctic.....	----	----	----	----
41.5.- Biblioteca.....	----	----	----	----
41.6.- Mobiliari.....	----	----	----	----
41.7.- Dotacions per sortides.....	----	----	----	----
41.8.- Altres materials significatius.....	----	----	----	----
(especificar _____)				

42.- Causes de les possibles deficiències anteriors (valoreu d'ú a tres)

- 42.1.- Problemes de pressupost.....
 - 42.2.- Problemes de temps.....
 - 42.3.- Dificultats d'organització.....
 - 42.4.- Altres.....
- (especificar _____)

43.- Els equipaments anteriors són d'ús exclusiu de l'escola d'adults?

	<u>Sí</u>	<u>No</u>
43.1.- Locals.....	----	----
43.2.- Llibres de text.....	----	----
43.3.- Material audiovisual (vídeo, cassette...)	----	----
43.4.- Material didàctic.....	----	----
43.5.- Biblioteca.....	----	----
43.6.- Mobiliari.....	----	----
43.7.- Dotacions per sortides.....	----	----
43.8.- Altres materials significatius.....	----	----
(especificar _____)		

44.- Considereu la dotació de personal suficient?

- 44.1.- Sí
- 44.2.- No

(Especifiqueu-ne les mancances _____)

_____)

H) INVESTIGACIÓ

45.- S'investiga en aquest centre entorn de l'educació d'adults?

- 45.1.- No
- 45.2.- Sí
 - 45.2.1.- En col.laboració amb altres escoles
 - 45.2.2.- En col.laboració amb professionals
 - 45.2.3.- En col.laboració amb institucions
 - 45.2.4.- Sols

K) VALORACIO GLOBAL

52.- Feu una valoració global del centre (funcionament, sortides professionals, adequació oferta/demanda, infraestructura, relacions institucionals, dèficits que cobreix, funció substitutòria, funció bàsica, etc...)

53.- Avalueu el futur de l'escola a curt i a termini mitjà (orientacions, prioritzacions,...)

54.- Avalueu aquesta enquesta i completeu-la amb les observacions que cregueu convenients.

55.- Avaluació de l'enquestador.